

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
32008951	IES Ramón Otero Pedrayo	Ourense	2022/2023

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación secundaria obrigatoria	Educación en Valores Cívicos e Éticos	3º ESO	1	35

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	3
3.1. Relación de unidades didácticas	4
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	5
4.1. Concrecións metodolóxicas	17
4.2. Materiais e recursos didácticos	17
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	17
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	17
5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes	18
6. Medidas de atención á diversidade	18
7.1. Concreción dos elementos transversais	19
7.2. Actividades complementarias	19
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	20
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	20
9. Outros apartados	20

1. Introducción

Esta programación está elaborada para cuatro grupos de 3ºE.S.O de un instituto del centro de la ciudad (I.E.S OTERO PEDRAYO) de Ourense, situado en el casco antiguo de la ciudad y con un nivel socio-económico y cultural medio-bajo y para un número de 85 discentes.

Las ratios son las siguientes:

En el grupo de 3º A: 21.

En el grupo de 3º B: 28.

En el grupo de 3º: 28.

En el grupo de 3ºD: 8.

Repiten curso 8 .

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Inquirir e investigar canto se refire á identidade humana e a cuestións éticas relativas ao propio proxecto vital, analizando criticamente información fiable e xerando unha actitude reflexiva respecto diso, para promover o autoconhecimento e a elaboración de formulacións e xuízos morais de maneira autónoma e razoada.	2				1	1-2-3		
OBX2 - Actuar e interactuar de acordo con normas e valores cívicos e éticos, a partir do recoñecemento fundado da súa importancia para regular a vida comunitaria e a súa aplicación efectiva e xustificada en distintos contextos, para promover unha convivencia pacífica, respectuosa, democrática e comprometida co ben común.	5	3		3		1-2-3-4		1
OBX3 - Entender a natureza interconectada e inter e ecodependente das actividades humanas, mediante a identificación e a análise de problemas ecosociais de relevancia, para promover hábitos e actitudes eticamente comprometidos co logro de formas de vida sustentables.			5		2	1-2-3-4	1	
OBX4 - Mostrar unha adecuada estima de si mesmo e da contorna, recoñecendo e valorando as emocións e os sentimentos propios e alleos, para lograr unha actitude empática e coidadosa con respecto aos demais e á natureza.	1				1-2-3	1-3		3

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	Autoconocimiento.	Indagar na natureza humana. Resposta a pregunta : quen son eu?. A autoestima. Emocións e sentimentos. Redes e riscos dixitais.	20	6	X		
2	Autonomía moral.	Valorar e comprender a importancia das seguintes cuestións: -Pensar antes de actuar. -A toma de decisións. -As condutas adictivas. -A moral e os valores. -As diferentes éticas. -O individuo e a sociedade.	16	6	X		
3	Colaborando en sociedade.	Explicación da orixe e a natureza da sociedade. -A resolución pacífica dos conflitos. -A cidadanía responsable. -A política e a democracia. -A paz. -A cidadanía responsable. -A política, a democracia e a paz.	16	6		X	
4	Respeto e xustiza	Percorrido polo interese na consecución dos dereitos humanos: -Os dereitos humanos. -A desigualdade económica. -Os dereitos sociais. -Os dereitos da muller. -A inclusión social e a política. -O dereito internacional.	16	6		X	
5	A sostenibilidade.	Tentar que o alumnado sexa consciente da necesidade do cuidado medioambiental a través do desenvolvemento das seguintes cuestións: -Habitantes do mundo. -Os distintos puntos de vista sobre a realidade. -Un planeta infinito. -A emerxencia climática. -O desenvolvemento sostible. -A busca de solucións sostibles.	16	6			X
6	Etica ambiental	Valoración de novas perspectivas éticas: -A protección dos animais e do medio ambiente.	16	5			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	Autoconocimiento.	6

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Construír e expresar un concepto axustado de si mesmo recoñecendo as múltiples dimensións da súa natureza e personalidade, así como da dimensión cívica e moral desta, a partir da investigación e do diálogo arredor de diversas concepcións sobre a natureza humana.	Coñecer teorías sobre a natureza humana, os conceptos de personalidade, ética e cidadanía. Ser capaz de utilízalos.	TI	100
CA1.2 - Identificar, xestionar e comunicar ideas, emocións, afectos e desexos con comprensión e empatía cara ás demais persoas, demostrando autoestima e compartindo un concepto adecuado do que deben ser as relacións con outras persoas, incluíndo o ámbito afectivo-sexual.	Coñecer as nocions de intelixencia emocional, empatía, asertividade..... Aplicar esto ao diálogo e interacción na clase.		
CA1.3 - Desenvolver e demostrar autonomía moral mediante a práctica da deliberación racional, o uso de conceptos éticos e o diálogo respectuoso cos demais, arredor de distintos valores e modos de vida, así como a problemas relacionados co exercicio dos dereitos individuais, o uso responsable e seguro das redes, as condutas adictivas e o acoso escolar.	Coñecer os conceptos básicos sobre a ética, moral e valores. Profundizar na reflexión sobre a dignidade e os dereitos individuais. Ser capaz de valorar os comportamentos responsables nos seus entornos.		
CA1.4 - Desenvolver unha actitude de xestión equilibrada das emocións, de estima e coidado de si e das demais persoas, identificando, analizando e expresando de maneira asertiva as propias emocións e sentimentos, e recoñecendo e valorando os dos demais en distintos contextos e arredor de actividades creativas e de reflexión individual ou dialogada sobre cuestións éticas e cívicas.	Coñecer as distintas emocións e sentimentos. Ser capaz de xestionalos.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A ética dentro do conxunto de saberes filosóficos. - O obxecto da ética. - A aplicación da ética: a orientación para a resolución de problemas complexos sobre como actuar. - A natureza humana. - Liberdade e moralidade como características especificamente humanas. - A identidade persoal, o cruzamento de camiños entre a natureza, a crianza e o proxecto vital. - A educación de emocións e sentimentos.

Contidos

- A autoestima persoal.
- A igualdade e o respecto nas relacións con outras persoas.
- A educación afectivo-sexual.
- Análise das accións.
- Os motivos da acción: desexos e razóns.
- A vontade como razón práctica.
- A autonomía da vontade.
- A responsabilidade das accións.
- A ética e as éticas como guías das nosas accións.
- O xuízo moral: as normas, o valor e o valioso, as virtudes, os sentimentos morais.
- Universalismo e pluralismo moral.
- Éticas da felicidade, éticas do deber, éticas da virtude.
- Ética e dereito.
- Semellanzas e diferenzas entre ética e dereito.
- O conflito lexitimidade-legalidade.
- A obxección de conciencia.
- Os dereitos individuais e os deberes cidadáns.
- O debate sobre a liberdade de expresión.
- A ética na sociedade actual.
- O problema da desinformación.
- A protección de datos e o dereito á intimidade.
- O ciberacoso e outras formas de violencia nas redes sociais.
- As condutas adictivas.

UD	Título da UD	Duración
2	Autonomía moral.	6

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
-------------------------	------------------------	----	---

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Construír e expresar un concepto axustado de si mesmo recoñecendo as múltiples dimensións da súa natureza e personalidade, así como da dimensión cívica e moral desta, a partir da investigación e do diálogo arredor de diversas concepcións sobre a natureza humana.	Coñecer as dimensións moral e cívica das persoas. Ser capaz de recoñecer en xeral as múltiples dimensións da natureza humana.	TI	100
CA1.2 - Identificar, xestionar e comunicar ideas, emocións, afectos e desexos con comprensión e empatía cara ás demais persoas, demostrando autoestima e compartindo un concepto adecuado do que deben ser as relacións con outras persoas, incluíndo o ámbito afectivo-sexual.	Coñecerlas claves básicas para poder xestionar as emocións. Aplicar estes coñecementos.		
CA1.3 - Desenvolver e demostrar autonomía moral mediante a práctica da deliberación racional, o uso de conceptos éticos e o diálogo respectuoso cos demais, arredor de distintos valores e modos de vida, así como a problemas relacionados co exercicio dos dereitos individuais, o uso responsable e seguro das redes, as condutas adictivas e o acoso escolar.	Coñecer os conceptos de autonomía e heteronomía moral. Ser capaz de valorar positivamente a importancia do diálogo e o respecto con e hacia os demais. Ser capaz de recoñecer as condutas aditivas.		
CA1.4 - Desenvolver unha actitude de xestión equilibrada das emocións, de estima e coidado de si e das demais persoas, identificando, analizando e expresando de maneira asertiva as propias emocións e sentimentos, e recoñecendo e valorando os dos demais en distintos contextos e arredor de actividades creativas e de reflexión individual ou dialogada sobre cuestións éticas e cívicas.	Coñecer a necesidade da relación entre o individuo e a sociedade. Aplicar estes coñecementos.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A ética dentro do conxunto de saberes filosóficos. - O obxecto da ética. - A aplicación da ética: a orientación para a resolución de problemas complexos sobre como actuar. - A natureza humana. - Liberdade e moralidade como características especificamente humanas. - A identidade persoal, o cruzamento de camiños entre a natureza, a crianza e o proxecto vital. - A educación de emocións e sentimentos. - A autoestima persoal. - A igualdade e o respecto nas relacións con outras persoas. - A educación afectivo-sexual. - Análise das accións. - Os motivos da acción: desexos e razóns.

Contidos

- A vontade como razón práctica.
- A autonomía da vontade.
- A responsabilidade das accións.
- A ética e as éticas como guías das nosas accións.
- O xuízo moral: as normas, o valor e o valioso, as virtudes, os sentimentos morais.
- Universalismo e pluralismo moral.
- Éticas da felicidade, éticas do deber, éticas da virtude.
- Ética e dereito.
- Semellanzas e diferenzas entre ética e dereito.
- O conflito lexitimidade-legalidade.
- A obxección de conciencia.
- Os dereitos individuais e os deberes cidadáns.
- O debate sobre a liberdade de expresión.
- A ética na sociedade actual.
- O problema da desinformación.
- A protección de datos e o dereito á intimidade.
- O ciberacoso e outras formas de violencia nas redes sociais.
- As condutas adictivas.

UD	Título da UD	Duración
3	Colaborando en sociedade.	6

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Promover e demostrar unha convivencia pacífica, respectuosa, democrática e comprometida co ben común, a partir da investigación sobre a natureza social e política do ser humano e o uso e comprensión crítica dos conceptos de lei, poder, soberanía, xustiza, Estado, democracia, memoria democrática, dignidade e dereitos humanos.	Coñecer as distintas teorías sobre a orixe da sociedade. Ser capaz de comprender e reflexionar sobre os conceptos de lei, poder, xustiza, Estado e democracia. Valorar la relación entre los derechos humanos y la memoria democrática.	TI	100

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
<p>CA2.2 - Fomentar o exercicio da cidadanía activa e democrática a través do coñecemento do movemento asociativo e a participación respectuosa, dialogante e construtiva en actividades de grupo que impliquen tomar decisións colectivas, planificar accións coordinadas e resolver problemas aplicando procedementos e principios cívicos, éticos e democráticos explícitos.</p>	<p>Coñecer os mecanismos de participación da cidadanía nos sistemas democráticos. Aplicar mecanismos de participación nas súas actividades de grupo na aula.</p>		
<p>CA2.3 - Contribuír a xerar un compromiso activo co ben común a través da análise e a toma razoada e dialogante de posición arredor de cuestións éticas de actualidade como a loita contra a desigualdade e a pobreza, o dereito ao traballo, a saúde, a educación e a xustiza, así como sobre os fins e límites éticos da investigación científica.</p>	<p>Coñecer e analizar cuestións éticas da actualidade. Analizar e comprenderla necesidade da loita polos dereitos humanos.</p>		
<p>CA2.4 - Tomar consciencia da loita por unha efectiva igualdade de xénero e do problema da violencia e explotación sobre as mulleres, a través da análise das diversas xeracións e correntes do feminismo e das medidas de prevención da desigualdade, a violencia e a discriminación por razón de xénero e orientación sexual, mostrando igualmente coñecemento dos dereitos LGTBIQ+ e recoñecendo a necesidade de respectalos.</p>	<p>Coñecer a loita dos movementos e correntes feministas a o longo da historia. Ser capaz de utilizar os mecanismos de prevención da desigualdade, a violencia e a discriminación por razón de orientación sexual.</p>		
<p>CA2.5 - Contribuír activamente ao benestar social adoptando unha posición propia, explícita, informada e eticamente fundamentada sobre o valor e pertinencia dos dereitos humanos, o respecto pola diversidade etnocultural, a consideración dos bens públicos globais, a percepción do valor social dos impostos.</p>	<p>Coñecer a diversidade etnocultural. Ser capaz de respetala.</p>		
<p>CA2.6 - Contribuír á consecución dun mundo máis xusto e pacífico a través da análise e recoñecemento da historia democrática do noso país e das funcións do estado de dereito e as súas institucións, os organismos internacionais, as asociacións civís e os corpos e forzas de seguridade do Estado, no seu empeño por lograr a paz e a seguridade integral, atender as vítimas da violencia e promover a solidariedade e cooperación entre as persoas e os pobos.</p>	<p>Coñecer as distintas concepcións do estado. Coñecer a historia democrática do noso país. Ser capaz de promover comportamentos solidarios entre os compañeiros.</p>		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A sociedade humana: natureza e orixe. - As estruturas sociais e os grupos de pertenza. - Cooperación e altruísmo fronte a competencia e egoísmo. - A convivencia social. - As virtudes do diálogo e as normas de argumentación.

Contidos

- A resolución pacífica de conflitos.
- A empatía cos demais.
- A política.
- Conceptos clave: lei, poder, soberanía, xustiza e dignidade.
- Formas de Estado e tipos de goberno.
- A democracia: principios, procedementos e institucións.
- O Estado español como estado social e democrático de dereito.
- Valores constitucionais.
- A memoria democrática.
- Os dereitos humanos.
- Referente moral da democracia e a xustiza social.
- Xeracións e historia dos dereitos humanos.
- Dereitos da infancia.
- Os dereitos económicos, sociais e culturais: o dereito ao traballo, á saúde, á educación e á xustiza.
- A participación democrática: ser cidadáns.
- Outras formas de participación social: o asociacionismo e o voluntariado.
- A procura da xustiza social.
- A desigualdade económica e a loita contra a pobreza.
- Globalización económica e bens públicos globais.
- O comercio xusto.
- O valor social dos impostos.
- A igualdade de xénero.
- As diversas ondas e correntes do feminismo.
- A prevención da explotación e a violencia contra nenas e mulleres.
- A corresponsabilidade nas tarefas domésticas e de coidados.
- A sociedade e a cidadanía plural.
- O interculturalismo.
- A inclusión social e o respecto pola diversidade e as identidades étnico-culturais e de xénero.
- Os dereitos LGTBIQ+.
- A convivencia pacífica e segura.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A guerra, o terrorismo e outras formas de violencia política. - A atención ás vítimas da violencia. - Accións individuais e colectivas en favor da paz. - A contribución do Estado e os organismos internacionais á paz, á seguridade integral e á cooperación. - O dereito internacional e a cidadanía global. - As forzas armadas e a defensa ao servizo da paz. - O papel das ONG e das ONGD na loita pola paz. - Os desafíos da democracia actual. - Os códigos deontolóxicos. - As éticas aplicadas. - Fins e límites éticos da investigación científica. A bioética. - O desafío da intelixencia artificial. - As propostas transhumanistas.

UD	Título da UD	Duración
4	Respeto e xustiza	6

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Promover e demostrar unha convivencia pacífica, respectuosa, democrática e comprometida co ben común, a partir da investigación sobre a natureza social e política do ser humano e o uso e comprensión crítica dos conceptos de lei, poder, soberanía, xustiza, Estado, democracia, memoria democrática, dignidade e dereitos humanos.	Coñecer as xeracións dos derechos humanos. Ser capaces de comprender que implica cada un deles.	TI	100
CA2.2 - Fomentar o exercicio da cidadanía activa e democrática a través do coñecemento do movemento asociativo e a participación respectuosa, dialogante e construtiva en actividades de grupo que impliquen tomar decisións colectivas, planificar accións coordinadas e resolver problemas aplicando procedementos e principios cívicos, éticos e democráticos explícitos.	Coñecer o movemento asociativo. Entender en qué consiste a participación respectuosa e a implicación na toma de decisións. Aplicar os coñecementos adquiridos para a resolución de problemas.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.3 - Contribuír a xerar un compromiso activo co ben común a través da análise e a toma razoada e dialogante de posición arredor de cuestións éticas de actualidade como a loita contra a desigualdade e a pobreza, o dereito ao traballo, a saúde, a educación e a xustiza, así como sobre os fins e límites éticos da investigación científica.	Coñecer os dereitos fundamentais na constitución española. Saber recoñecelos.		
CA2.4 - Tomar consciencia da loita por unha efectiva igualdade de xénero e do problema da violencia e explotación sobre as mulleres, a través da análise das diversas xeracións e correntes do feminismo e das medidas de prevención da desigualdade, a violencia e a discriminación por razón de xénero e orientación sexual, mostrando igualmente coñecemento dos dereitos LGTBIQ+ e recoñecendo a necesidade de respectalos.	Analizar as distintas correntes do feminismo. Conocer os derechos LGTBIQ+ Respetalos.		
CA2.5 - Contribuír activamente ao benestar social adoptando unha posición propia, explícita, informada e eticamente fundamentada sobre o valor e pertinencia dos dereitos humanos, o respecto pola diversidade etnocultural, a consideración dos bens públicos globais, a percepción do valor social dos impostos.	Comprender os fenómenos sociais como a globalización e o comercio xusto. Coñecer a utilidade social dos impostos. Aplicalos.		
CA2.6 - Contribuír á consecución dun mundo máis xusto e pacífico a través da análise e recoñecemento da historia democrática do noso país e das funcións do estado de dereito e as súas institucións, os organismos internacionais, as asociacións civís e os corpos e forzas de seguridade do Estado, no seu empeño por lograr a paz e a seguridade integral, atender as vítimas da violencia e promover a solidariedade e cooperación entre as persoas e os pobos.	Entender as diversas concepción sobre a xustiza. Coñecer que é o estado de dereito e as súas funcións. Fomentar a solidariedade e a cooperación entre as persoas e os pobos.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A sociedade humana: natureza e orixe. - As estruturas sociais e os grupos de pertenza. - Cooperación e altruísmo fronte a competencia e egoísmo. - A convivencia social. - As virtudes do diálogo e as normas de argumentación. - A resolución pacífica de conflitos. - A empatía cos demais. - A política. - Conceptos clave: lei, poder, soberanía, xustiza e dignidade.

Contidos

- Formas de Estado e tipos de goberno.
- A democracia: principios, procedementos e institucións.
- O Estado español como estado social e democrático de dereito.
- Valores constitucionais.
- A memoria democrática.
- Os dereitos humanos.
- Referente moral da democracia e a xustiza social.
- Xeracións e historia dos dereitos humanos.
- Dereitos da infancia.
- Os dereitos económicos, sociais e culturais: o dereito ao traballo, á saúde, á educación e á xustiza.
- A participación democrática: ser cidadáns.
- Outras formas de participación social: o asociacionismo e o voluntariado.
- A procura da xustiza social.
- A desigualdade económica e a loita contra a pobreza.
- Globalización económica e bens públicos globais.
- O comercio xusto.
- O valor social dos impostos.
- A igualdade de xénero.
- As diversas ondas e correntes do feminismo.
- A prevención da explotación e a violencia contra nenas e mulleres.
- A corresponsabilidade nas tarefas domésticas e de coidados.
- A sociedade e a cidadanía plural.
- O interculturalismo.
- A inclusión social e o respecto pola diversidade e as identidades étnico-culturais e de xénero.
- Os dereitos LGTBIQ+.
- A convivencia pacífica e segura.
- A guerra, o terrorismo e outras formas de violencia política.
- A atención ás vítimas da violencia.
- Accións individuais e colectivas en favor da paz.
- A contribución do Estado e os organismos internacionais á paz, á seguridade integral e á cooperación.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O dereito internacional e a cidadanía global. - As forzas armadas e a defensa ao servizo da paz. - O papel das ONG e das ONGD na loita pola paz. - Os desafíos da democracia actual. - Os códigos deontolóxicos. - As éticas aplicadas. - Fins e límites éticos da investigación científica. A bioética. - O desafío da intelixencia artificial. - As propostas transhumanistas.

UD	Título da UD	Duración
5	A sostenibilidade.	6

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.1 - Describir as relacións históricas de interconexión, interdependencia e ecodpendencia entre as nosas vidas e a contorna a partir da análise das causas e consecuencias dos máis graves problemas ecosociais que nos afectan.	Coñecer o concepto de sostenibilidade. Responsabilización da necesidade do cuidado do noso planeta.	TI	100
CA3.2 - Valorar distintas formulacións científicas, políticas e éticas coas que afrontar a emerxencia climática e a crise ambiental a través da exposición e o debate argumental arredor destas.	Estudiar os conceptos de ética ecolóxica, emerxencia climática e crisis ambiental. Debate sobre temas de ecología e desarrollo sostenible.		
CA3.3 - Promover estilos de vida eticamente comprometidos co logro dun desenvolvemento sustentable, contribuíndo por si mesmo e na súa contorna ao tratamento preventivo dos residuos, a xestión sustentable dos recursos, a mobilidade segura, sustentable e saudable, o comercio xusto, o consumo responsable, o cuidado do patrimonio natural, o respecto pola diversidade etnocultural, e o cuidado e protección dos animais.	Coñecer de modo básico as técnicas do tratamento preventivo de residuos; cuestións xerais sobre o comercio xusto, o cuidado do patrimonio natural e a protección dos animais. Aplicación na vida do alumnado.		
CA3.4 - Desenvolver unha actitude de xestión equilibrada das emocións, de estima e cuidado de si mesmo e dos outros, identificando, analizando e expresando de maneira asertiva as propias emocións e sentimentos, e recoñecendo e valorando os dos demais en distintos contextos e arredor de actividades creativas e de reflexión individual ou dialogada sobre cuestións éticas e cívicas.	Coñecer algunhas teorías sobre a xestión das emocións. Aplicación na vida do alumnado.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

- Vida responsable co contorno e protección do medio ambiente.
- Percorrido crítico sobre as diferentes formas de relación do ser humano coa natureza ao longo da historia e a pegada ecolóxica das accións humanas no planeta.
- Empatía e responsabilidade co contorno: interdependencia, interconexión e ecodependencia.
- A protección do medio ambiente e os dereitos para coa natureza: dereitos humanos de terceira xeración.
- Consumo responsable para unha vida sustentable no planeta.
- Os límites do planeta e o esgotamento dos recursos.
- Obxectivos do desenvolvemento sustentable: axenda cara a 2030 para un planeta sustentable.
- Economía sustentable e ecolóxica na globalización, e nova lóxica do crecemento: economía circular e economía azul.
- Hábitos para unha xestión adecuada dos recursos e tratamento preventivo dos residuos. A mobilidade segura, saudable e sustentable.
- Consumo responsable e soberanía alimentaria.
- Propostas científicas e ético-políticas arredor dos problemas ecosociais.
- Xustiza ecolóxica.
- Ética medioambiental: ecocentrismo, biocentrismo e extensionismo.
- Ecofeminismo e ética do coidado.
- Protección e dereitos dos animais.
- Valores éticos e democráticos como fundamento para unha conduta empática e respectuosa cara aos animais.
- O ser humano como animal político: dereitos humanos da solidariedade para unha conduta cos animais baseada en dereitos.

UD	Título da UD	Duración
6	Etica ambiental	5

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.1 - Describir as relacións históricas de interconexión, interdependencia e ecodependencia entre as nosas vidas e a contorna a partir da análise das causas e consecuencias dos máis graves problemas ecosociais que nos afectan.	Coñecer as consecuencias dos problemas ecosociais actuais. Analizalos e concienciar ó alumnado das súas posibles solucións.	TI	100
CA3.2 - Valorar distintas formulacións científicas, políticas e éticas coas que afrontar a emerxencia climática e a crise ambiental a través da exposición e o debate argumental arredor destas.	Coñecer os problemas que xenera a contaminación medioambiental. Valorar as súas consecuencias e debater sobre posibles solucións.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.3 - Promover estilos de vida eticamente comprometidos co logro dun desenvolvemento sustentable, contribuíndo por si mesmo e na súa contorna ao tratamento preventivo dos residuos, a xestión sustentable dos recursos, a mobilidade segura, sustentable e saudable, o comercio xusto, o consumo responsable, o coidado do patrimonio natural, o respecto pola diversidade etnocultural, e o coidado e protección dos animais.	Coñecer técnicas de consumo responsable. Aplicación na vida do alumnado.		
CA3.4 - Desenvolver unha actitude de xestión equilibrada das emocións, de estima e coidado de si mesmo e dos outros, identificando, analizando e expresando de maneira asertiva as propias emocións e sentimentos, e recoñecendo e valorando os dos demais en distintos contextos e arredor de actividades creativas e de reflexión individual ou dialogada sobre cuestións éticas e cívicas.	Coñecer as propostas da ética ambiental. Coñecer os dereitos dos animais. Debates sobre estas cuestións.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Vida responsable co contorno e protección do medio ambiente. - Percorrido crítico sobre as diferentes formas de relación do ser humano coa natureza ao longo da historia e a pegada ecolóxica das accións humanas no planeta. - Empatía e responsabilidade co contorno: interdependencia, interconexión e ecodpendencia. - A protección do medio ambiente e os dereitos para coa natureza: dereitos humanos de terceira xeración. - Consumo responsable para unha vida sustentable no planeta. - Os límites do planeta e o esgotamento dos recursos. - Obxectivos do desenvolvemento sustentable: axenda cara a 2030 para un planeta sustentable. - Economía sustentable e ecolóxica na globalización, e nova lóxica do crecemento: economía circular e economía azul. - Hábitos para unha xestión adecuada dos recursos e tratamento preventivo dos residuos. A mobilidade segura, saudable e sustentable. - Consumo responsable e soberanía alimentaria. - Propostas científicas e ético-políticas arredor dos problemas ecosociais. - Xustiza ecolóxica. - Ética medioambiental: ecocentrismo, biocentrismo e extensionismo. - Ecofeminismo e ética do coidado. - Protección e dereitos dos animais. - Valores éticos e democráticos como fundamento para unha conduta empática e respectuosa cara aos animais. - O ser humano como animal político: dereitos humanos da solidariedade para unha conduta cos animais baseada en dereitos.

4.1. Concrecións metodolóxicas

Dado o escaso tempo (una hora semanal) desta materia, as clases serán eminentemente prácticas, dedicando ao inicio de cada unha delas un breve período de tempo no que se explicarán os conceptos fundamentais básicos para que o alumnado poida captar a importancia dos problemas ou cuestións que se tratan en cada unidade didáctica e a relación que ten coa súa vida individual e a comunidade na que viven. Tratarase basicamente de que comprendan os problemas propostos partindo de diversos tipos de actividades tales como:

- Exercicios de argumentación.
- Visionado de películas e a súa posterior análise.
- Videos documentais.
- Lectura de textos.
- Comentario de videos e textos.
- Explicacións teóricas.
- Diálogos e debates.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación

Como materiais a utilizar o alumnado tomará notas de apuntes facilitados pola profesora ao inicio de cada unha das clases e posteriormente completar o contido de cada unha das unidades didácticas có emprego dos seguintes materiais:

- Lecturas variadas de libros.
- Videos.
- Cancións e comentarios das súas letras.
- Comentarios de imáxes.
- Lectura de noticias de prensa en relación coa temática a tratar.
- Comentarios de textos.
- Debates e valoracións persoais.

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

Exercicios escritos e probas orais para comprobar o nivel de competencias e coñecementos que ten o alumnado. Poderán constar de unha argumentación oral ou escrita na que se expoña o propio punto de vista sobre diversas cuestións.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	20	16	16	16	16	16	100
Táboa de indicadores	100	100	100	100	100	100	100

Criterios de cualificación:

O departamento utilizará o seguinte procedemento para obter a nota media en cada avaliación:

A adquisición da cultura filosófica asociada aos contidos da materia, suporá un peso do 50% da materia.

O desempeño competencial do alumnado e o interese mostrado na realización ou exposición das actividades prácticas de aula, suporá un peso do 50% restante

Neste apartado terase en conta a observación directa do traballo na aula cós compañeiros, a disposición no traballo, a atención e a participación demostrada na aula e a presentación das actividades de en tempo e forma.

'E indispensable para superar las probas escritas, presentar as actividades realizadas na aula.

Criterios de recuperación:

Na avaliación final de xuño, a materia quedará suspensa para o alumnado que non acade o 4´75 como media do curso.

Agora ben, antes diso,terán a oportunidade de recuperar as avaliacións suspensas, para o cal seguirá sendo necesario que entregaran todas as actividades de aula.

Procedemento de recuperación de materias pendentes:

Para a recuperación de materias pendentes, o alumnado que se encontre en dita situación porase en contacto cós profesorado para fixar diversos encontros ao longo do curso.

O alumnado deberá realizar durante o curso diversas actividades que se lle irán indicando e fixando datas para a súa entrega.

A asignatura do curso anterior quedará aprobada no caso de aprobar a do presente curso.

5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes

A recuperación levaráse a cabo coa realización de traballos sobre o contido das unidades didácticas que teña suspensas e a súa posterior exposición oral na aula.

Poderáse realizar unha recuperación por cada avaliación ou unha ao final do curso.

6. Medidas de atención á diversidade

Tendo en conta a variada casuística que poida presentar o alumnado neste nivel de 3º E.S.O, seguiránse todas as medidas adoptadas e protocolos que correspondan en coordinación cós departamento de orientación.

Coa finalidade de atender no posible as peculiaridades persoais do alumnado dentro do seu proceso de aprendizaxe, ao longo do curso, adoptaránse as medidas tendentes a proporcionar certos reforzos pedagóxicos ao alumnado que o necesite, así como a programar aprendizaxes complementarios para os que por as súas especiais aptitudes, excedan o nivel medio do curso en canto a coñecementos da materia.

Como medidas de reforzo ao aprendizaxe, propoñense as seguintes:

-Programar actividades, exercicios, lecturas, comentarios de textos, etc...mais sinxelos para o alumnado con dificultades de aprendizaxe, sobre todo ao principio de curso para que progresivamente comprendan as ideas básicas para poder abordar posteriormente as máis complexas.

-Orientar de xeito persoalizado seu proceso de aprendizaxe proporcionándolle axuda directa naquelas actividades que se realicen na aula que serán máis breves e sinxelas para permitirlle cubrir as súas posibles lagunas conceptuais.

-Organizar os traballos en grupo de tal xeito que este alumnado se encontre distribuído en diferentes grupos cós fin de poder ser axudados polos compañeiros con mellor rendemento académico na realización das tarefas.

-Para o alumnado con altas capacidades ou cun maior nivel de coñecementos, programaríanse medidas pedagóxicas complementarias tales como:

-Lecturas dirixidas de libros ou textos de maior dificultade conceptual e

-Actividades complementarias sobre aqueles temas que lle puideran interesar sobre os contidos impartidos.

-Debido a que nun grupo temos un alumno de atención domiciliaria, creóuse unha aula virtual específica para el e dado que solamente recibirá oito horas de docencia á semana, e tendo en conta a súa situación persoal, decídese que non terá unha proba escrita como o resto do alumnado polo que se avaliará a través de actividades que terá que

entregar nunhas datas determinadas e computarán o 100% da nota de avaliación. Si fose necesaria a recuperación, realizaráselle unha por cada avaliación (1ª, 2ª e ordinaria).

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6
ET.1 - A importancia da imaxe persoal na adolescencia. O aspecto físico nas redes sociais. Os retoques dixitais. A imaxe e a autoestima persoal.	X	X		X		
ET.2 - A comprensión da necesidade de respetar os dereitos humanos. As actitudes e comportamentos que non se deben admitir en sociedade. A responsabilidade personal e de grupos.		X	X	X		X
ET.3 - A necesidade de fomentar actitudes cooperativas e respetuosas. O papel das ONG.		X	X	X	X	
ET.4 - A loita polos dereitos humanos ao longo da historia.	X	X	X	X	X	X
ET.5 - O concepto de basuraleza .O problema do desperdicio dos alimentos.			X		X	X
ET.6 - As ventaxas e desvantaxas da tecnoloxía . O biocentrismo.			X	X	X	X

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición
Actividades ofertadas ao centro con vínculos coa materia	Propónse a asistencia a todo tipo de actividades tales como conferencias, representación teatrais ou proxeccións de películas, videos ou documentais, tanto programadas dende o propio centro ou que teñan lugar na cidade e que teñan especial relevancia para o presente curso e se adapten ao seu currículo.

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Resultados, diálogo e información

Descrición:

Os resultados nas diferentes probas e en cada periodo de clase serán esenciais como indicadores da adecuación do proceso de ensino-aprendizaxe. A reflexión docente e a autoavaliación do desenvolvemento das programacións didácticas levarase a cabo especialmente ao finalizar cada avaliación.

Igualmente, o diálogo permanente co alumnado, co titor de cada aula e cos pais a través do titor, o intercambio de información con outros docentes nas xuntas de avaliación serán instrumentos axeitados para revisar, avaliar e, se fose preciso, modificar a programación non só en función dos resultados académicos senón en función do desenvolvemento integral de todos os alumnos da aula..

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

Nas reunións de Departamento periódicas iremos contrastando as medidas indicadas nesta programación e establecendo, se fose preciso, os cambios precisos que na nosa práctica docente se observen como necesarios.

Aqueles aspectos que ó longo do curso e da posta en práctica do que aquí se recolle consideremos que é oportuno modificar, recolleranse na memoria de remate deste curso 2022-2023. Igualmente proporanse as melloras que se consideren oportunas para o vindeiro curso 2023-2024.

9. Outros apartados

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
32008951	IES Ramón Otero Pedrayo	Ourense	2022/2023

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Bacharelato	Filosofía	1º Bac.	3	105

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	4
3.1. Relación de unidades didácticas	5
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	6
4.1. Concrecións metodolóxicas	41
4.2. Materiais e recursos didácticos	43
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	43
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	44
5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes	45
6. Medidas de atención á diversidade	45
7.1. Concreción dos elementos transversais	46
7.2. Actividades complementarias	47
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	47
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	48
9. Outros apartados	48

1. Introducción

O IES Otero Pedrayo está situado no barrio do Posío no concello de Ourense. O seu alumnado da ESO procede da contorna xeográfica e social dese barrio. No Bacharelato amplíase esa contorna chegando a recibir alumnos-as procedentes doutros barrios ou mesmo de concellos limítrofes. As familias do alumnado ocúpanse preferentemente no sector servizos, existindo tamén un amplo número de familias inmigrantes.

Neste curso académico 2022-2023, o departamento de Filosofía do IES Otero Pedrayo está formado por catro profesores definitivos.

As materias LOMCE e horas asignadas ao departamento son as seguintes:

- ¿ Historia da Filosofía 2º de Bacharelato (3 grupos diúrno e 1 de nocturno: 16 horas).
- ¿ Psicoloxía de 2º de Bacharelato (3 grupos de diúrno e 1 de nocturno: 12 horas).
- ¿ Ética e Filosofía do Dereito en 2º de Bacharelato (1 grupo: 2 horas).
- ¿ Oratoria en 2º de Bacharelato (2 grupos: 2 horas).
- ¿ Valores Éticos (de 2º e 4º da ESO; en total, 8 grupos -4 e 4, respectivamente-: 8 horas)

En total son 40 horas lectivas repartidas en dúas quendas, correspondéndolle 7 horas á quenda de nocturno.

As materias LOMLOE e horas asignadas ao departamento son as seguintes:

- ¿ Filosofía 1º de Bacharelato (6 grupos de diúrno e 1 de nocturno: 21 horas).
- ¿ Educación en Valores Cívicos e Éticos (3 grupos: 3 horas).
- ¿ Obradoiro de 1º ESO (3 grupos: 6 horas).

En total son 30 horas lectivas repartidas en dúas quendas, correspondéndolle 3 horas á quenda de nocturno.

Tendo en conta todas as materias, LOMCE e LOMLOE, o departamento imparte 70 horas lectivas repartidas en dúas quendas, correspondéndolle 10 horas á quenda de nocturno.

A relación de profesores e asignación de materias é a que segue:

Antonio Fernández Seoane (xefe de departamento; imparte 17 sesións, todas en diúrno):

- ¿ Historia da Filosofía: 1 grupos, 4 horas.
- ¿ Psicoloxía: 2 grupos, 6 horas.
- ¿ Oratoria: 1 grupo, 1 hora.
- ¿ Filosofía de 1º de Bacharelato: 2 grupos, 6 horas.

Eloi Hervella González (imparte 19 sesións; 9 en diúrno e 10 en nocturno):

- ¿ Historia da Filosofía: 1 grupo en nocturno, 4 horas.
- ¿ Psicoloxía: 1 grupo en diurno e 1 grupo en nocturno, 6 horas.
- ¿ Filosofía: 2 grupos en diurno e 1 grupo en nocturno, 9 horas.

María Soledad Rodríguez Vázquez (imparte 17 sesións, todas en diúrno):

- ¿ Valores Éticos de 2º da ESO: 4 grupos, 4 horas.
- ¿ Valores Éticos de 4º da ESO: 4 grupos, 4 horas.
- ¿ Educación en Valores Cívicos e Éticos: 3 grupos, 3 horas.
- ¿ Obradoiro de 1º ESO: 3 grupos, 6 horas.

Abraham Rubín Álvarez (imparte 17 horas, todas en diurno):

- ¿ Historia da Filosofía: 2 grupos, 8 horas.
- ¿ Ética e Filosofía do Dereito: 1 grupo, 2 horas.
- ¿ Oratoria: 1 grupo, 1 hora.
- ¿ Filosofía de 1º de Bacharelato: 2 grupos, 6 horas.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Adquirir unha perspectiva global, sistémica e transdisciplinaria á hora de identificar problemas e formular cuestións fundamentais e de actualidade, analizando e categorizando os seus múltiples aspectos, distinguindo o máis substancial do accesorio, e integrando información e ideas de distintos ámbitos disciplinares, desde a perspectiva fundamental da filosofía, para recoñecer a radicalidade e transcendencia de tales cuestións, así como a necesidade de afrontalas para desenvolver unha vida reflexiva e consciente de si, e para tratar estes problemas complexos de modo crítico, creativo e transformador.	2-3				12-40	1-3-4		1
OBX2 - Buscar, xestionar, interpretar, producir e transmitir correctamente información relativa a cuestións filosóficas, a partir da análise e interpretación de textos e outras formas de expresión filosófica e cultural, do emprego contrastado e seguro de fontes, o uso e análise rigoroso destas, o emprego de procedementos elementais de investigación e comunicación, e o uso e valoración adecuada de argumentos e estruturas argumentais para apreciar distintos tipos de discurso, desenvolver unha actitude indagadora, autónoma, rigorosa e creativa no ámbito da reflexión filosófica, e evitar así modos dogmáticos, falaces e nesgados de soste opinións e hipóteses.	1-2-3-5		1	1-3	40	3	3	
OBX3 - Practicar o exercicio do diálogo filosófico de maneira rigorosa, crítica, tolerante e empática, interiorizando as pautas éticas e formais que este require, mediante a participación en actividades grupais e a través da formulación dialóxica das cuestións filosóficas, para promover o contraste e intercambio de ideas e o exercicio dunha cidadanía activa e democrática.	1-5		1		31	2-3		1-32

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX4 - Recoñecer o carácter plural das concepcións, ideas e argumentos arredor de cada un dos problemas fundamentais da filosofía, comprendendo as principais ideas e teorías filosóficas das máis importantes pensadoras e pensadores, mediante a análise crítica e dialéctica das diversas teses relevantes e dos problemas fundamentais aos que estas responden, para xerar unha concepción complexa e non dogmática das devanditas cuestións e ideas e formarse unha visión rigorosa e persoal do que significa a filosofía, da súa riqueza e influencia cultural e histórica, e da súa achega ao patrimonio común, promovendo así unha actitude aberta, tolerante e comprometida coa resolución racional e pacífica dos conflitos.	2-5					1-2-3		2

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	do mito ó logos	pensamento mítico, o nacemento da filosofía, o características da filosofía e diferenzas con outros saberes e pseudo-saberes	10	10	X		
2	antropoloxía filosófica e psicoloxía	teorías filosóficas sobre o ser humano e teorías psicolóxicas sobre os afectos e a personalidade	10	10	X		
3	linguaxe e razoamento	noción de linguaxe, signo, símbolo, lingua natural, palabra, razoamento, lóxica, falacias	10	15	X		
4	teoría do coñecemento e ciencia	coñecemento, verdade, ciencia, filosofía da ciencia	10	10	X		
5	metafísica	noción, conceptos fundamentais e teorías	10	10		X	
6	ética	noción, conceptos fundamentais e teorías	10	10		X	
7	política	noción, conceptos fundamentais e teorías	10	10		X	
8	sociedade, dereito e poder	noción de sociedade, socialización	10	10			X
9	feminismo	noción, conceptos fundamentais e teorías	10	10			X
10	estética	noción, conceptos fundamentais e teorías	10	10			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	do mito ó logos	10

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.5 - Xerar unha concepción complexa e non dogmática do que supón a filosofía como saber fundamental, crítico e universal, distinguíndoo doutros saberes e actividades humanas, e valorando a súa vixencia no momento actual, comprendendo os pensamentos sobre o momento actual como froito dun proceso dinámico e sempre aberto de reflexión e diálogo filosófico.	mito, logos, primeiras teorías filosóficas, épocas filosóficas históricas, campos da filosofía, concepto de filosofía, filosofía vs relixión, filosofía, vs. ciencia	PE	50
CA1.1 - Recoñecer a radicalidade e transcendencia dos problemas filosóficos mediante o seu recoñecemento, análise e reformulación en textos e outros medios de expresión, tanto filosóficos como literarios, históricos, científicos, artísticos ou relativos a calquera outro ámbito cultural.	Identificación do problema, identificar ideas do texto, identificar e explicar conceptos fundamentais	TI	50
CA1.2 - Afrontar cuestións e problemas complexos, de carácter fundamental e de actualidade, de modo interdisciplinario, sistemático e creativo, utilizando conceptos, ideas e procedementos provenientes de distintos campos do saber, e orientándoos e articulándoos criticamente desde unha perspectiva filosófica.	establecer unha tese e argumentala		
CA1.3 - Demostrar un coñecemento práctico dos procedementos elementais da investigación filosófica e desenvolver unha actitude indagadora, autónoma e activa no ámbito da reflexión filosófica, a través de tarefas como a identificación de fontes fiables, a procura eficiente e segura de información, e a correcta organización, deseño, análise, interpretación, avaliación, produción e comunicación desta, tanto dixitalmente como a través de medios máis tradicionais en forma de produtos orixinais, tales como traballos de investigación, disertacións, comentarios de texto ou outros discursos argumentativos, orais e escritos, sobre cuestións e problemas filosóficos, demostrando un uso correcto de normas e pautas lóxicas, retóricas e argumentativas.	Identificación do problema, identificar ideas do texto, identificar e explicar conceptos fundamentais e establecer unha tese e argumentala		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.4 - Promover o contraste e intercambio de ideas e a práctica dunha cidadanía activa e democrática a través da participación en actividades grupais, en especial o exercicio do diálogo racional, respectuoso, aberto e construtivo, sobre cuestións e problemas filosoficamente relevantes, diálogo no que detectar e evitar modos dogmáticos, falaces e nesgados de soste opinións e hipóteses, recoñecendo a importancia da cooperación, o compromiso coa busca da verdade, o respecto á pluralidade e o rexeitamento de toda actitude discriminatoria ou arbitraria, aplicando os devanditos principios á práctica argumentativa e ao diálogo cos demais.	competencia dialogal, escoita activa, elaboración de ideas propias		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A reflexión filosófica sobre a propia filosofía. O problema filosófico da definición de filosofía. - Características da filosofía. - Concepcións da filosofía. - A tradición filosófica. - Breve síntese das grandes épocas históricas da filosofía. - A variedade de intereses, temas e perspectivas empregadas no facer filosófico. - A filosofía como saber. - A filosofía como experiencia humana. A necesidade humana de lle dar sentido racional á realidade, ás nosas accións e ao noso ser social. - Filosofía e infancia: a infancia como momento propicio para a experiencia filosófica. - Comparación con outros campos do saber: mitoloxía, relixión, ciencia, saber común, razón poética. - As grandes subdisciplinas da filosofía: os saberes filosóficos tradicionais. - Os métodos da filosofía. - O traballo filosófico. - Uso e análise crítico de fontes. - O traballo con textos filosóficos: comprensión e interpretación. - O traballo con materiais non filosóficos: a identificación de problemas filosóficos. - A argumentación sólida como base do pensamento e o diálogo filosóficos. - A investigación e a disertación filosóficas. - O sentido da filosofía no século XXI. - Sentido e finalidade da filosofía.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A vixencia da reflexión filosófica ante os retos do século XXI. - Novos temas e áreas actuais de investigación filosófica. - O ser humano como suxeito da experiencia filosófica e como obxecto principal da reflexión filosófica. - A filosofía e a existencia humana.

UD	Título da UD	Duración
2	antropoloxía filosófica e psicoloxía	10

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.5 - Xerar unha concepción complexa e non dogmática do que supón a filosofía como saber fundamental, crítico e universal, distinguíndoo doutros saberes e actividades humanas, e valorando a súa vixencia no momento actual, comprendendo os pensamentos sobre o momento actual como froito dun proceso dinámico e sempre aberto de reflexión e diálogo filosófico.	concepto de filosofía, concepto de antropoloxía filosófica	PE	50
CA1.6 - Adquirir e demostrar un coñecemento significativo das ideas e teorías filosóficas sobre o ser humano, o fundamento, valor e sentido da súa existencia e a súa realidade, dalgunhas das máis importantes pensadoras e pensadores da historia, mediante a aplicación e a análise crítica daquelas no contexto da práctica individual ou colectiva da indagación filosófica.	teoría da alma platónica, teoría da alma aristotélica, dualismo platónico-aristotélico-cartesiano, especificidade do dualismo antropolóxico cartesiano, o home-máquina de La Mettrie, a liberdade humana radical desde o existencialismo, a condición humana segundo Hannah Arendt		
CA1.1 - Recoñecer a radicalidade e transcendencia dos problemas filosóficos mediante o seu recoñecemento, análise e reformulación en textos e outros medios de expresión, tanto filosóficos como literarios, históricos, científicos, artísticos ou relativos a calquera outro ámbito cultural.	Identificación do problema, identificar ideas do texto, identificar e explicar conceptos fundamentais	TI	50
CA1.2 - Afrontar cuestións e problemas complexos, de carácter fundamental e de actualidade, de modo interdisciplinario, sistemático e creativo, utilizando conceptos, ideas e procedementos provenientes de distintos campos do saber, e orientándoos e articulándoos criticamente desde unha perspectiva filosófica.	establecer unha tese e argumentala		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
<p>CA1.3 - Demostrar un coñecemento práctico dos procedementos elementais da investigación filosófica e desenvolver unha actitude indagadora, autónoma e activa no ámbito da reflexión filosófica, a través de tarefas como a identificación de fontes fiables, a procura eficiente e segura de información, e a correcta organización, deseño, análise, interpretación, avaliación, produción e comunicación desta, tanto dixitalmente como a través de medios máis tradicionais en forma de produtos orixinais, tales como traballos de investigación, disertacións, comentarios de texto ou outros discursos argumentativos, orais e escritos, sobre cuestións e problemas filosóficos, demostrando un uso correcto de normas e pautas lóxicas, retóricas e argumentativas.</p>	<p>Identificación do problema, identificar ideas do texto, identificar e explicar conceptos fundamentaise establecer unha tese e argumentala</p>		
<p>CA1.4 - Promover o contraste e intercambio de ideas e a práctica dunha cidadanía activa e democrática a través da participación en actividades grupais, en especial o exercicio do diálogo racional, respectuoso, aberto e construtivo, sobre cuestións e problemas filosoficamente relevantes, diálogo no que detectar e evitar modos dogmáticos, falaces e nesgados de soste opinións e hipóteses, recoñecendo a importancia da cooperación, o compromiso coa busca da verdade, o respecto á pluralidade e o rexeitamento de toda actitude discriminatoria ou arbitraria, aplicando os devanditos principios á práctica argumentativa e ao diálogo cos demais.</p>	<p>competencia dialogal, escoita activa, elaboración de ideas propias</p>		
<p>CA2.1 - Recoñecer a radicalidade e transcendencia dos problemas filosóficos mediante o seu recoñecemento, análise e reformulación en textos e outros medios de expresión, tanto filosóficos como literarios, históricos, científicos, artísticos ou relativos a calquera outro ámbito cultural.</p>	<p>Identificación do problema, identificar ideas do texto, identificar e explicar conceptos fundamentais</p>		
<p>CA2.2 - Afrontar cuestións e problemas complexos, de carácter fundamental e de actualidade, de modo interdisciplinario, sistemático e creativo, utilizando conceptos, ideas e procedementos provenientes de distintos campos do saber, e orientándoos e articulándoos criticamente desde unha perspectiva filosófica.</p>	<p>establecer unha tese e argumentala</p>		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
<p>CA2.3 - Demostrar un coñecemento práctico dos procedementos elementais da investigación filosófica e desenvolver unha actitude indagadora, autónoma e activa no ámbito da reflexión filosófica, a través de tarefas como a identificación de fontes fiables, a procura eficiente e segura de información, e a correcta organización, deseño, análise, interpretación, avaliación, produción e comunicación desta, tanto dixitalmente como a través de medios máis tradicionais en forma de produtos orixinais, tales como traballos de investigación, disertacións, comentarios de texto ou outros discursos argumentativos, orais e escritos sobre cuestións e problemas filosóficos, demostrando un uso correcto de normas e pautas lóxicas, retóricas e argumentativas.</p>	<p>Identificación do problema, identificar ideas do texto, identificar e explicar conceptos fundamentaise establecer unha tese e argumentala</p>		
<p>CA2.4 - Promover o contraste e intercambio de ideas e a práctica dunha cidadanía activa e democrática a través da participación en actividades grupais, en especial o exercicio do diálogo racional, respectuoso, aberto e construtivo, sobre cuestións e problemas filosoficamente relevantes, diálogo no que detectar e evitar modos dogmáticos, falaces e nesgados de soste opinións e hipóteses, recoñecendo a importancia da cooperación, o compromiso coa busca da verdade, o respecto á pluralidade e o rexeitamento de toda actitude discriminatoria ou arbitraria, aplicando os devanditos principios á práctica argumentativa e ao diálogo cos demais.</p>	<p>competencia dialogal, escoita activa, elaboración de ideas propias</p>		
<p>CA2.5 - Tomar consciencia da riqueza e influencia do pensamento filosófico sobre a realidade e a existencia, e outros problemas metafísicos, identificando e analizando as principais ideas e teorías filosóficas en textos ou documentos pertencentes a ámbitos culturais diversos, así como poñéndoa en relación con experiencias, accións ou acontecementos comúns e de actualidade.</p>	<p>Identificación do problema, identificar ideas do texto, identificar e explicar conceptos fundamentais</p>		
<p>CA2.7 - Comprender e apreciar a importancia da solidez e validez das formas argumentativas, a partir da súa análise tanto formal como informal, e identificar as falacias e os nesgos que se poden encontrar en textos ou documentos pertencentes a ámbitos culturais diversos, como usos argumentativos ilexítimos, explicando a natureza ou mecanismo das devanditas falacias e nesgos.</p>	<p>identificación de falacias e nesgos</p>		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O traballo filosófico. - Uso e análise crítico de fontes. - O traballo con textos filosóficos: comprensión e interpretación.

Contidos

- O traballo con materiais non filosóficos: a identificación de problemas filosóficos.
- A argumentación sólida como base do pensamento e o diálogo filosóficos.
- A investigación e a disertación filosóficas.
- O ser humano como suxeito da experiencia filosófica e como obxecto principal da reflexión filosófica.
- As grandes concepcións filosóficas sobre o ser humano.
- A filosofía e a existencia humana.
- O debate sobre a xénese e a definición da natureza humana.
- A especificidade natural do Homo sapiens.
- Os condicionantes históricos, sociais e culturais que nos fan ser como somos.
- Personalidade e identidade persoal.
- A estrutura psicosomática da personalidade.
- Ámbitos do psiquismo: sensibilidade, emotividade, desexos, volición e facultades cognitivas.
- Consciencia e linguaxe.
- O problema da identidade persoal: tipos e modos de identidade.
- Máis alá dos límites humanos. A especulación sobre o transhumanismo.
- O problema mente-corpo desde a Idade Moderna á intelixencia artificial.

UD	Título da UD	Duración
3	linguaxe e razoamento	15

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.7 - Comprender e apreciar a importancia da solidez e validez das formas argumentativas, a partir da súa análise tanto formal como informal, e identificar as falacias e os nesgos que se poden encontrar en textos ou documentos pertencentes a ámbitos culturais diversos, como usos argumentativos ilexítimos, explicando a natureza ou mecanismo das devanditas falacias e nesgos.	Lóxica, deducción, lóxica de enunciados, formalización, conectores, táboas de verdade, leis de deducción, falacias formais e materiais	PE	50

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Recoñecer a radicalidade e transcendencia dos problemas filosóficos mediante o seu recoñecemento, análise e reformulación en textos e outros medios de expresión, tanto filosóficos como literarios, históricos, científicos, artísticos ou relativos a calquera outro ámbito cultural.	Identificación do problema, identificar ideas do texto, identificar e explicar conceptos fundamentais		
CA1.2 - Afrontar cuestións e problemas complexos, de carácter fundamental e de actualidade, de modo interdisciplinario, sistemático e creativo, utilizando conceptos, ideas e procedementos provenientes de distintos campos do saber, e orientándoos e articulándoos criticamente desde unha perspectiva filosófica.	establecer unha tese e argumentala		
CA1.3 - Demostrar un coñecemento práctico dos procedementos elementais da investigación filosófica e desenvolver unha actitude indagadora, autónoma e activa no ámbito da reflexión filosófica, a través de tarefas como a identificación de fontes fiables, a procura eficiente e segura de información, e a correcta organización, deseño, análise, interpretación, avaliación, produción e comunicación desta, tanto dixitalmente como a través de medios máis tradicionais en forma de produtos orixinais, tales como traballos de investigación, disertacións, comentarios de texto ou outros discursos argumentativos, orais e escritos, sobre cuestións e problemas filosóficos, demostrando un uso correcto de normas e pautas lóxicas, retóricas e argumentativas.	Identificación do problema, identificar ideas do texto, identificar e explicar conceptos fundamentais e establecer unha tese e argumentala	TI	50
CA1.4 - Promover o contraste e intercambio de ideas e a práctica dunha cidadanía activa e democrática a través da participación en actividades grupais, en especial o exercicio do diálogo racional, respectuoso, aberto e construtivo, sobre cuestións e problemas filosoficamente relevantes, diálogo no que detectar e evitar modos dogmáticos, falaces e nesgados de soste opinións e hipóteses, recoñecendo a importancia da cooperación, o compromiso coa busca da verdade, o respecto á pluralidade e o rexeitamento de toda actitude discriminatoria ou arbitraria, aplicando os devanditos principios á práctica argumentativa e ao diálogo cos demais.	competencia dialogal, escoita activa, elaboración de ideas propias		
CA2.1 - Recoñecer a radicalidade e transcendencia dos problemas filosóficos mediante o seu recoñecemento, análise e reformulación en textos e outros medios de expresión, tanto filosóficos como literarios, históricos, científicos, artísticos ou relativos a calquera outro ámbito cultural.	Identificación do problema, identificar ideas do texto, identificar e explicar conceptos fundamentais		
CA2.2 - Afrontar cuestións e problemas complexos, de carácter fundamental e de actualidade, de modo interdisciplinario, sistemático e creativo, utilizando conceptos, ideas e procedementos provenientes de distintos campos do saber, e orientándoos e articulándoos criticamente desde unha perspectiva filosófica.	establecer unha tese e argumentala		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.3 - Demostrar un coñecemento práctico dos procedementos elementais da investigación filosófica e desenvolver unha actitude indagadora, autónoma e activa no ámbito da reflexión filosófica, a través de tarefas como a identificación de fontes fiables, a procura eficiente e segura de información, e a correcta organización, deseño, análise, interpretación, avaliación, produción e comunicación desta, tanto dixitalmente como a través de medios máis tradicionais en forma de produtos orixinais, tales como traballos de investigación, disertacións, comentarios de texto ou outros discursos argumentativos, orais e escritos sobre cuestións e problemas filosóficos, demostrando un uso correcto de normas e pautas lóxicas, retóricas e argumentativas.	Identificación do problema, identificar ideas do texto, identificar e explicar conceptos fundamentaise establecer unha tese e argumentala		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O traballo filosófico. - Uso e análise crítico de fontes. - O traballo con textos filosóficos: comprensión e interpretación. - O traballo con materiais non filosóficos: a identificación de problemas filosóficos. - A argumentación sólida como base do pensamento e o diálogo filosóficos. - A investigación e a disertación filosóficas. - O razoamento e a argumentación. - A argumentación formalmente válida: a lóxica formal. Simbolización, táboas de verdade, e dedución natural da lóxica proposicional. - A argumentación informal. - A argumentación incorrecta: falacias e nesgos cognitivos.

UD	Título da UD	Duración
4	teoría do coñecemento e ciencia	10

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
-------------------------	------------------------	----	---

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
<p>CA2.6 - Abordar desde distintas perspectivas e disciplinas o problema filosófico do coñecemento en xeral e do coñecemento científico e tecnolóxico en particular, identificando e analizando de xeito crítico, complexo e rigoroso as ideas e teorías filosóficas que algunhas das máis importantes pensadoras e pensadores da historia propuxeron para interpretalo, a través da análise comparativa dos argumentos, principios, metodoloxías e enfoques das devanditas teses e teorías.</p>	<p>especificidade do coñecemento científico, método científico, método indutivo, método hipotético-dedutivo, verificabilidade e falsabilidade, paradigmas e revolucións científicas</p>	PE	50
<p>CA1.1 - Recoñecer a radicalidade e transcendencia dos problemas filosóficos mediante o seu recoñecemento, análise e reformulación en textos e outros medios de expresión, tanto filosóficos como literarios, históricos, científicos, artísticos ou relativos a calquera outro ámbito cultural.</p>	<p>Identificación do problema, identificar ideas do texto, identificar e explicar conceptos fundamentais</p>		
<p>CA1.2 - Afrontar cuestións e problemas complexos, de carácter fundamental e de actualidade, de modo interdisciplinario, sistemático e creativo, utilizando conceptos, ideas e procedementos provenientes de distintos campos do saber, e orientándoos e articulándoos criticamente desde unha perspectiva filosófica.</p>	<p>establecer unha tese e argumentala</p>		
<p>CA1.3 - Demostrar un coñecemento práctico dos procedementos elementais da investigación filosófica e desenvolver unha actitude indagadora, autónoma e activa no ámbito da reflexión filosófica, a través de tarefas como a identificación de fontes fiables, a procura eficiente e segura de información, e a correcta organización, deseño, análise, interpretación, avaliación, produción e comunicación desta, tanto dixitalmente como a través de medios máis tradicionais en forma de produtos orixinais, tales como traballos de investigación, disertacións, comentarios de texto ou outros discursos argumentativos, orais e escritos, sobre cuestións e problemas filosóficos, demostrando un uso correcto de normas e pautas lóxicas, retóricas e argumentativas.</p>	<p>Identificación do problema, identificar ideas do texto, identificar e explicar conceptos fundamentais e establecer unha tese e argumentala</p>	TI	50
<p>CA1.4 - Promover o contraste e intercambio de ideas e a práctica dunha cidadanía activa e democrática a través da participación en actividades grupais, en especial o exercicio do diálogo racional, respectuoso, aberto e construtivo, sobre cuestións e problemas filosoficamente relevantes, diálogo no que detectar e evitar modos dogmáticos, falaces e nesgados de soste opinións e hipóteses, recoñecendo a importancia da cooperación, o compromiso coa busca da verdade, o respecto á pluralidade e o rexeitamento de toda actitude discriminatoria ou arbitraria, aplicando os devanditos principios á práctica argumentativa e ao diálogo cos demais.</p>	<p>competencia dialogal, escoita activa, elaboración de ideas propias</p>		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Recoñecer a radicalidade e transcendencia dos problemas filosóficos mediante o seu recoñecemento, análise e reformulación en textos e outros medios de expresión, tanto filosóficos como literarios, históricos, científicos, artísticos ou relativos a calquera outro ámbito cultural.	Identificación do problema, identificar ideas do texto, identificar e explicar conceptos fundamentais		
CA2.2 - Afrontar cuestións e problemas complexos, de carácter fundamental e de actualidade, de modo interdisciplinario, sistemático e creativo, utilizando conceptos, ideas e procedementos provenientes de distintos campos do saber, e orientándoos e articulándoos criticamente desde unha perspectiva filosófica.	establecer unha tese e argumentala		
CA2.3 - Demostrar un coñecemento práctico dos procedementos elementais da investigación filosófica e desenvolver unha actitude indagadora, autónoma e activa no ámbito da reflexión filosófica, a través de tarefas como a identificación de fontes fiables, a procura eficiente e segura de información, e a correcta organización, deseño, análise, interpretación, avaliación, produción e comunicación desta, tanto dixitalmente como a través de medios máis tradicionais en forma de produtos orixinais, tales como traballos de investigación, disertacións, comentarios de texto ou outros discursos argumentativos, orais e escritos sobre cuestións e problemas filosóficos, demostrando un uso correcto de normas e pautas lóxicas, retóricas e argumentativas.	Identificación do problema, identificar ideas do texto, identificar e explicar conceptos fundamentais e establecer unha tese e argumentala		
CA2.7 - Comprender e apreciar a importancia da solidez e validez das formas argumentativas, a partir da súa análise tanto formal como informal, e identificar as falacias e os nesgos que se poden encontrar en textos ou documentos pertencentes a ámbitos culturais diversos, como usos argumentativos ilexítimos, explicando a natureza ou mecanismo das devanditas falacias e nesgos.	Análise da argumentación, identificación de falacias		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O traballo filosófico. - Uso e análise crítico de fontes. - O traballo con textos filosóficos: comprensión e interpretación. - O traballo con materiais non filosóficos: a identificación de problemas filosóficos. - A argumentación sólida como base do pensamento e o diálogo filosóficos. - A investigación e a disertación filosóficas. - O problema filosófico do coñecemento.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Definición, posibilidade e límites do coñecemento. - A teoría do coñecemento: racionalismo, empirismo e outras teorías. - A verdade como obxectivo do coñecemento. - As teorías da verdade. - O fenómeno da desinformación e a «posverdade». - O saber científico: definición, demarcación e metodoloxías científicas. A filosofía da ciencia: natureza, problemas e límites do coñecemento científico. - A dimensión social e política do coñecemento. - Coñecemento e interese. - A tecnociencia contemporánea.

UD	Título da UD	Duración
5	metafísica	10

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.5 - Tomar consciencia da riqueza e influencia do pensamento filosófico sobre a realidade e a existencia, e outros problemas metafísicos, identificando e analizando as principais ideas e teorías filosóficas en textos ou documentos pertencentes a ámbitos culturais diversos, así como poñéndoas en relación con experiencias, accións ou acontecementos comúns e de actualidade.	Definición de metafísica, realidade e aparencia, ser substancial e accidental, acto e potencia, unidade, esencia, dualismo vs materialismo metafísicos, cambio, devir, tempo, Deus, teísmo, ateísmo, agnosticismo	PE	50
CA1.1 - Recoñecer a radicalidade e transcendencia dos problemas filosóficos mediante o seu recoñecemento, análise e reformulación en textos e outros medios de expresión, tanto filosóficos como literarios, históricos, científicos, artísticos ou relativos a calquera outro ámbito cultural.	Identificación do problema, identificar ideas do texto, identificar e explicar conceptos fundamentais		
CA1.2 - Afrontar cuestións e problemas complexos, de carácter fundamental e de actualidade, de modo interdisciplinario, sistemático e creativo, utilizando conceptos, ideas e procedementos provenientes de distintos campos do saber, e orientándoos e articulándoos criticamente desde unha perspectiva filosófica.	establecer unha tese e argumentala	TI	50

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
<p>CA1.3 - Demostrar un coñecemento práctico dos procedementos elementais da investigación filosófica e desenvolver unha actitude indagadora, autónoma e activa no ámbito da reflexión filosófica, a través de tarefas como a identificación de fontes fiables, a procura eficiente e segura de información, e a correcta organización, deseño, análise, interpretación, avaliación, produción e comunicación desta, tanto dixitalmente como a través de medios máis tradicionais en forma de produtos orixinais, tales como traballos de investigación, disertacións, comentarios de texto ou outros discursos argumentativos, orais e escritos, sobre cuestións e problemas filosóficos, demostrando un uso correcto de normas e pautas lóxicas, retóricas e argumentativas.</p>	<p>Identificación do problema, identificar ideas do texto, identificar e explicar conceptos fundamentais establecer unha tese e argumentala</p>		
<p>CA1.4 - Promover o contraste e intercambio de ideas e a práctica dunha cidadanía activa e democrática a través da participación en actividades grupais, en especial o exercicio do diálogo racional, respectuoso, aberto e construtivo, sobre cuestións e problemas filosoficamente relevantes, diálogo no que detectar e evitar modos dogmáticos, falaces e nesgados de soste opinións e hipóteses, recoñecendo a importancia da cooperación, o compromiso coa busca da verdade, o respecto á pluralidade e o rexeitamento de toda actitude discriminatoria ou arbitraria, aplicando os devanditos principios á práctica argumentativa e ao diálogo cos demais.</p>	<p>competencia dialogal, escoita activa, elaboración de ideas propias</p>		
<p>CA2.1 - Recoñecer a radicalidade e transcendencia dos problemas filosóficos mediante o seu recoñecemento, análise e reformulación en textos e outros medios de expresión, tanto filosóficos como literarios, históricos, científicos, artísticos ou relativos a calquera outro ámbito cultural.</p>	<p>Identificación do problema, identificar ideas do texto, identificar e explicar conceptos fundamentais</p>		
<p>CA2.2 - Afrontar cuestións e problemas complexos, de carácter fundamental e de actualidade, de modo interdisciplinario, sistemático e creativo, utilizando conceptos, ideas e procedementos provenientes de distintos campos do saber, e orientándoos e articulándoos criticamente desde unha perspectiva filosófica.</p>	<p>establecer unha tese e argumentala</p>		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
<p>CA2.3 - Demostrar un coñecemento práctico dos procedementos elementais da investigación filosófica e desenvolver unha actitude indagadora, autónoma e activa no ámbito da reflexión filosófica, a través de tarefas como a identificación de fontes fiables, a procura eficiente e segura de información, e a correcta organización, deseño, análise, interpretación, avaliación, produción e comunicación desta, tanto dixitalmente como a través de medios máis tradicionais en forma de produtos orixinais, tales como traballos de investigación, disertacións, comentarios de texto ou outros discursos argumentativos, orais e escritos sobre cuestións e problemas filosóficos, demostrando un uso correcto de normas e pautas lóxicas, retóricas e argumentativas.</p>	<p>Identificación do problema, identificar ideas do texto, identificar e explicar conceptos fundamentaise establecer unha tese e argumentala</p>		
<p>CA2.4 - Promover o contraste e intercambio de ideas e a práctica dunha cidadanía activa e democrática a través da participación en actividades grupais, en especial o exercicio do diálogo racional, respectuoso, aberto e construtivo, sobre cuestións e problemas filosoficamente relevantes, diálogo no que detectar e evitar modos dogmáticos, falaces e nesgados de soste opinións e hipóteses, recoñecendo a importancia da cooperación, o compromiso coa busca da verdade, o respecto á pluralidade e o rexeitamento de toda actitude discriminatoria ou arbitraria, aplicando os devanditos principios á práctica argumentativa e ao diálogo cos demais.</p>	<p>competencia dialogal, escoita activa, elaboración de ideas propias</p>		
<p>CA2.7 - Comprender e apreciar a importancia da solidez e validez das formas argumentativas, a partir da súa análise tanto formal como informal, e identificar as falacias e os nesgos que se poden encontrar en textos ou documentos pertencentes a ámbitos culturais diversos, como usos argumentativos ilexítimos, explicando a natureza ou mecanismo das devanditas falacias e nesgos.</p>	<p>Análise da argumentación, identificación de falacias</p>		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O traballo filosófico. - Uso e análise crítico de fontes. - O traballo con textos filosóficos: comprensión e interpretación. - O traballo con materiais non filosóficos: a identificación de problemas filosóficos. - A argumentación sólida como base do pensamento e o diálogo filosóficos. - A investigación e a disertación filosóficas. - O problema metafísico do real.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Aparencia e realidade. As realidades virtuais. - Unidade e pluralidade. - Categorías e modos de ser. - Entidades físicas e obxectos ideais: o problema dos universais. - O problema filosófico do tempo e do cambio. - O problema mente-corpo desde a Idade Moderna á intelixencia artificial. - O problema do determinismo. Necesidade, azar e liberdade. - O problema filosófico da existencia de Deus. - Teísmo, ateísmo e agnosticismo.

UD	Título da UD	Duración
6	ética	10

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.5 - Adquirir e demostrar un coñecemento significativo das ideas e teorías filosóficas sobre o ser humano, o fundamento, valor e sentido da súa existencia e a súa realidade, dalgunhas das máis importantes pensadoras e pensadores da historia, mediante a aplicación e a análise crítica daquelas no contexto da práctica individual ou colectiva da indagación filosófica.	responsabilidade, liberdade radical según o existencialismo, a banalidade do mal	PE	50
CA3.6 - Analizar problemas éticos e políticos fundamentais e de actualidade mediante a exposición crítica e dialéctica de distintas posicións filosoficamente pertinentes na súa interpretación e resolución, desenvolvendo así o xuízo propio e a autonomía moral, mediante a análise filosófica dos devanditos problemas, considerando as distintas posicións en disputa e elaborando, argumentando, expoñendo e sometendo ao diálogo cos demais as propias teses respecto diso.	moral inmoral e amoral, éticas materiais e formais, emotivismo moral, universalismo e relativismo éticos, xustiza, dereitos humanos		
CA1.1 - Recoñecer a radicalidade e transcendencia dos problemas filosóficos mediante o seu recoñecemento, análise e reformulación en textos e outros medios de expresión, tanto filosóficos como literarios, históricos, científicos, artísticos ou relativos a calquera outro ámbito cultural.	Identificación do problema, identificar ideas do texto, identificar e explicar conceptos fundamentais	TI	50

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.2 - Afrontar cuestións e problemas complexos, de carácter fundamental e de actualidade, de modo interdisciplinario, sistemático e creativo, utilizando conceptos, ideas e procedementos provenientes de distintos campos do saber, e orientándoos e articulándoos criticamente desde unha perspectiva filosófica.	establecer unha tese e argumentala		
CA1.3 - Demostrar un coñecemento práctico dos procedementos elementais da investigación filosófica e desenvolver unha actitude indagadora, autónoma e activa no ámbito da reflexión filosófica, a través de tarefas como a identificación de fontes fiables, a procura eficiente e segura de información, e a correcta organización, deseño, análise, interpretación, avaliación, produción e comunicación desta, tanto dixitalmente como a través de medios máis tradicionais en forma de produtos orixinais, tales como traballos de investigación, disertacións, comentarios de texto ou outros discursos argumentativos, orais e escritos, sobre cuestións e problemas filosóficos, demostrando un uso correcto de normas e pautas lóxicas, retóricas e argumentativas.	Identificación do problema, identificar ideas do texto, identificar e explicar conceptos fundamentais e establecer unha tese e argumentala		
CA1.4 - Promover o contraste e intercambio de ideas e a práctica dunha cidadanía activa e democrática a través da participación en actividades grupais, en especial o exercicio do diálogo racional, respectuoso, aberto e construtivo, sobre cuestións e problemas filosoficamente relevantes, diálogo no que detectar e evitar modos dogmáticos, falaces e nesgados de soste opinións e hipóteses, recoñecendo a importancia da cooperación, o compromiso coa busca da verdade, o respecto á pluralidade e o rexeitamento de toda actitude discriminatoria ou arbitraria, aplicando os devanditos principios á práctica argumentativa e ao diálogo cos demais.	competencia dialogal, escoita activa, elaboración de ideas propias		
CA1.7 - Analizar problemas éticos e políticos fundamentais e de actualidade mediante a exposición crítica e dialéctica de distintas posicións filosoficamente pertinentes na súa interpretación e resolución, desenvolvendo así o xuízo propio e a autonomía moral, mediante a análise filosófica dos devanditos problemas, considerando as distintas posicións en disputa, e elaborando, argumentando, expoñendo e sometendo ao diálogo cos demais as propias teses respecto diso.	establecer unha tese e argumentala		
CA3.1 - Recoñecer a radicalidade e transcendencia dos problemas filosóficos mediante o seu recoñecemento, análise e reformulación en textos e outros medios de expresión, tanto filosóficos como literarios, históricos, científicos, artísticos ou relativos a calquera outro ámbito cultural.	Identificación do problema, identificar ideas do texto, identificar e explicar conceptos fundamentais		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.2 - Afrontar cuestións e problemas complexos, de carácter fundamental e de actualidade, de modo interdisciplinario, sistemático e creativo, utilizando conceptos, ideas e procedementos provenientes de distintos campos do saber, e orientándoos e articulándoos criticamente desde unha perspectiva filosófica.	establecer unha tese e argumentala		
CA3.3 - Demostrar un coñecemento práctico dos procedementos elementais da investigación filosófica e desenvolver unha actitude indagadora, autónoma e activa no ámbito da reflexión filosófica, a través de tarefas como a identificación de fontes fiables, a procura eficiente e segura de información, e a correcta organización, deseño, análise, interpretación, avaliación, produción e comunicación desta, tanto dixitalmente como a través de medios máis tradicionais en forma de produtos orixinais, tales como traballos de investigación, disertacións, comentarios de texto ou outros discursos argumentativos, orais e escritos, sobre cuestións e problemas filosóficos, demostrando un uso correcto de normas e pautas lóxicas, retóricas e argumentativas.	Identificación do problema, identificar ideas do texto, identificar e explicar conceptos fundamentais e establecer unha tese e argumentala		
CA3.4 - Promover o contraste e intercambio de ideas e a práctica dunha cidadanía activa e democrática a través da participación en actividades grupais, en especial o exercicio do diálogo racional, respectuoso, aberto e construtivo sobre cuestións e problemas filosoficamente relevantes, diálogo no que detectar e evitar modos dogmáticos, falaces e nesgados de soste opinións e hipóteses, recoñecendo a importancia da cooperación, o compromiso coa busca da verdade, o respecto á pluralidade e o rexeitamento de toda actitude discriminatoria ou arbitraria, aplicando os devanditos principios á práctica argumentativa e ao diálogo cos demais.	competencia dialogal, escoita activa, elaboración de ideas propias		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O traballo filosófico. - Uso e análise crítico de fontes. - O traballo con textos filosóficos: comprensión e interpretación. - O traballo con materiais non filosóficos: a identificación de problemas filosóficos. - A argumentación sólida como base do pensamento e o diálogo filosóficos. - A investigación e a disertación filosóficas. - O feito ético e a razón práctica. - Separación entre ética, moral e dereito: racionalidade ética, conciencia moral e lexitimidade política.

Contidos

- A liberdade como condición para o diálogo ético e o xuízo moral.
- Metaética e ética normativa.
- Cognitivismo ético fronte ao emotivismo e o intuicionismo.
- Formalismo ético fronte a materialismo ético.
- Universalismo e relativismos éticos.
- Ética do coidado: necesidade de igualdade efectiva de dereitos entre mulleres e homes.
- Éticas aplicadas.
- A valoración das accións á marxe da moral: alén do ben e do mal.
- Problemas éticos actuais.
- A guerra, o terrorismo e outras formas de violencia.
- As desigualdades e a pobreza.
- A discriminación e o respecto polas minorías.
- Problemas ecosociais e medioambientais.
- Os dereitos humanos e a posibilidade dunha ética universal de mínimos: entre a ética e o dereito.
- Orixe, lexitimidade e vixencia.
- Xeracións dos dereitos humanos.
- Os dereitos da infancia.
- Dereitos dos animais.
- O ser humano como animal político.
- Os fundamentos da organización social e do poder político: naturalismo, iusnaturalismo e contractualismo.
- Definición do político: legalidade e lexitimidade.
- Os principios políticos fundamentais: igualdade e liberdade; individuo e Estado; traballo, propiedade e distribución da riqueza.
- O debate político contemporáneo: liberalismo, utilitarismo e comunitarismo.
- Cidadanía e Estado de benestar.
- Xustiza e democracia.
- A xustiza como problema filosófico.
- A reflexión filosófica sobre a democracia.
- Ideais, utopías e distopías.
- Os movementos sociais e políticos.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O feminismo e a perspectiva de xénero. - Definición, ámbitos e problemas da estética: arte, beleza e gusto. - Teorías sobre a beleza e a arte. - Teorías clásicas e modernas sobre a beleza e a arte. - Teorías e problemas estéticos contemporáneos. - A relación do estético con outros ámbitos da cultura: a reflexión sobre a imaxe e a cultura audiovisual. - A estética e as súas implicacións filosóficas coa ética e a política. - Ética e estética. - O papel político da arte.

UD	Título da UD	Duración
7	política	10

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.6 - Analizar problemas éticos e políticos fundamentais e de actualidade mediante a exposición crítica e dialéctica de distintas posicións filosoficamente pertinentes na súa interpretación e resolución, desenvolvendo así o xuízo propio e a autonomía moral, mediante a análise filosófica dos devanditos problemas, considerando as distintas posicións en disputa e elaborando, argumentando, expoñendo e sometendo ao diálogo cos demais as propias teses respecto diso.	noción de política, condición política do ser huamano, teorías contractualistas hobbesiana, lockeana e rousseauiana, xustiza, democracia, cidadanía	PE	50
CA1.1 - Recoñecer a radicalidade e transcendencia dos problemas filosóficos mediante o seu recoñecemento, análise e reformulación en textos e outros medios de expresión, tanto filosóficos como literarios, históricos, científicos, artísticos ou relativos a calquera outro ámbito cultural.	Identificación do problema, identificar ideas do texto, identificar e explicar conceptos fundamentais	TI	50
CA1.2 - Afrontar cuestións e problemas complexos, de carácter fundamental e de actualidade, de modo interdisciplinario, sistemático e creativo, utilizando conceptos, ideas e procedementos provenientes de distintos campos do saber, e orientándoos e articulándoos criticamente desde unha perspectiva filosófica.	establecer unha tese e argumentala		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
<p>CA1.3 - Demostrar un coñecemento práctico dos procedementos elementais da investigación filosófica e desenvolver unha actitude indagadora, autónoma e activa no ámbito da reflexión filosófica, a través de tarefas como a identificación de fontes fiables, a procura eficiente e segura de información, e a correcta organización, deseño, análise, interpretación, avaliación, produción e comunicación desta, tanto dixitalmente como a través de medios máis tradicionais en forma de produtos orixinais, tales como traballos de investigación, disertacións, comentarios de texto ou outros discursos argumentativos, orais e escritos, sobre cuestións e problemas filosóficos, demostrando un uso correcto de normas e pautas lóxicas, retóricas e argumentativas.</p>	<p>Identificación do problema, identificar ideas do texto, identificar e explicar conceptos fundamentais establecer unha tese e argumentala</p>		
<p>CA1.4 - Promover o contraste e intercambio de ideas e a práctica dunha cidadanía activa e democrática a través da participación en actividades grupais, en especial o exercicio do diálogo racional, respectuoso, aberto e construtivo, sobre cuestións e problemas filosoficamente relevantes, diálogo no que detectar e evitar modos dogmáticos, falaces e nesgados de soste opinións e hipóteses, recoñecendo a importancia da cooperación, o compromiso coa busca da verdade, o respecto á pluralidade e o rexeitamento de toda actitude discriminatoria ou arbitraria, aplicando os devanditos principios á práctica argumentativa e ao diálogo cos demais.</p>	<p>competencia dialogal, escoita activa, elaboración de ideas propias</p>		
<p>CA1.7 - Analizar problemas éticos e políticos fundamentais e de actualidade mediante a exposición crítica e dialéctica de distintas posicións filosoficamente pertinentes na súa interpretación e resolución, desenvolvendo así o xuízo propio e a autonomía moral, mediante a análise filosófica dos devanditos problemas, considerando as distintas posicións en disputa, e elaborando, argumentando, expoñendo e sometendo ao diálogo cos demais as propias teses respecto diso.</p>	<p>establecer unha tese e argumentala</p>		
<p>CA3.1 - Recoñecer a radicalidade e transcendencia dos problemas filosóficos mediante o seu recoñecemento, análise e reformulación en textos e outros medios de expresión, tanto filosóficos como literarios, históricos, científicos, artísticos ou relativos a calquera outro ámbito cultural.</p>	<p>Identificación do problema, identificar ideas do texto, identificar e explicar conceptos fundamentais</p>		
<p>CA3.2 - Afrontar cuestións e problemas complexos, de carácter fundamental e de actualidade, de modo interdisciplinario, sistemático e creativo, utilizando conceptos, ideas e procedementos provenientes de distintos campos do saber, e orientándoos e articulándoos criticamente desde unha perspectiva filosófica.</p>	<p>establecer unha tese e argumentala</p>		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
<p>CA3.3 - Demostrar un coñecemento práctico dos procedementos elementais da investigación filosófica e desenvolver unha actitude indagadora, autónoma e activa no ámbito da reflexión filosófica, a través de tarefas como a identificación de fontes fiables, a procura eficiente e segura de información, e a correcta organización, deseño, análise, interpretación, avaliación, produción e comunicación desta, tanto dixitalmente como a través de medios máis tradicionais en forma de produtos orixinais, tales como traballos de investigación, disertacións, comentarios de texto ou outros discursos argumentativos, orais e escritos, sobre cuestións e problemas filosóficos, demostrando un uso correcto de normas e pautas lóxicas, retóricas e argumentativas.</p>	<p>Identificación do problema, identificar ideas do texto, identificar e explicar conceptos fundamentaise establecer unha tese e argumentala</p>		
<p>CA3.4 - Promover o contraste e intercambio de ideas e a práctica dunha cidadanía activa e democrática a través da participación en actividades grupais, en especial o exercicio do diálogo racional, respectuoso, aberto e construtivo sobre cuestións e problemas filosoficamente relevantes, diálogo no que detectar e evitar modos dogmáticos, falaces e nesgados de soste opinións e hipóteses, recoñecendo a importancia da cooperación, o compromiso coa busca da verdade, o respecto á pluralidade e o rexeitamento de toda actitude discriminatoria ou arbitraria, aplicando os devanditos principios á práctica argumentativa e ao diálogo cos demais.</p>	<p>competencia dialogal, escoita activa, elaboración de ideas propias</p>		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O traballo filosófico. - Uso e análise crítico de fontes. - O traballo con textos filosóficos: comprensión e interpretación. - O traballo con materiais non filosóficos: a identificación de problemas filosóficos. - A argumentación sólida como base do pensamento e o diálogo filosóficos. - A investigación e a disertación filosóficas. - O feito ético e a razón práctica. - Separación entre ética, moral e dereito: racionalidade ética, conciencia moral e lexitimidade política. - A liberdade como condición para o diálogo ético e o xuízo moral. - Metaética e ética normativa. - Cognitivismo ético fronte ao emotivismo e o intuicionismo. - Formalismo ético fronte a materialismo ético.

Contidos

- Universalismo e relativismos éticos.
- Ética do coidado: necesidade de igualdade efectiva de dereitos entre mulleres e homes.
- Éticas aplicadas.
- A valoración das accións á marxe da moral: alén do ben e do mal.
- Problemas éticos actuais.
- A guerra, o terrorismo e outras formas de violencia.
- As desigualdades e a pobreza.
- A discriminación e o respecto polas minorías.
- Problemas ecosociais e medioambientais.
- Os dereitos humanos e a posibilidade dunha ética universal de mínimos: entre a ética e o dereito.
- Orixe, lexitimidade e vixencia.
- Xeracións dos dereitos humanos.
- Os dereitos da infancia.
- Dereitos dos animais.
- O ser humano como animal político.
- Os fundamentos da organización social e do poder político: naturalismo, iusnaturalismo e contractualismo.
- Definición do político: legalidade e lexitimidade.
- Os principios políticos fundamentais: igualdade e liberdade; individuo e Estado; traballo, propiedade e distribución da riqueza.
- O debate político contemporáneo: liberalismo, utilitarismo e comunitarismo.
- Cidadanía e Estado de benestar.
- Xustiza e democracia.
- A xustiza como problema filosófico.
- A reflexión filosófica sobre a democracia.
- Ideais, utopías e distopías.
- Os movementos sociais e políticos.
- O feminismo e a perspectiva de xénero.
- Definición, ámbitos e problemas da estética: arte, beleza e gusto.
- Teorías sobre a beleza e a arte.
- Teorías clásicas e modernas sobre a beleza e a arte.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Teorías e problemas estéticos contemporáneos. - A relación do estético con outros ámbitos da cultura: a reflexión sobre a imaxe e a cultura audiovisual. - A estética e as súas implicacións filosóficas coa ética e a política. - Ética e estética. - O papel político da arte.

UD	Título da UD	Duración
8	sociedade, dereito e poder	10

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.6 - Analizar problemas éticos e políticos fundamentais e de actualidade mediante a exposición crítica e dialéctica de distintas posicións filosoficamente pertinentes na súa interpretación e resolución, desenvolvendo así o xuízo propio e a autonomía moral, mediante a análise filosófica dos devanditos problemas, considerando as distintas posicións en disputa e elaborando, argumentando, expoñendo e sometendo ao diálogo cos demais as propias teses respecto diso.	Tipos de poder, lexitimidade do poder, ideoloxía, sociedade, socioloxía, socialización primaria e secundaria	PE	50
CA1.1 - Recoñecer a radicalidade e transcendencia dos problemas filosóficos mediante o seu recoñecemento, análise e reformulación en textos e outros medios de expresión, tanto filosóficos como literarios, históricos, científicos, artísticos ou relativos a calquera outro ámbito cultural.	Identificación do problema, identificar ideas do texto, identificar e explicar conceptos fundamentais	TI	50
CA1.2 - Afrontar cuestións e problemas complexos, de carácter fundamental e de actualidade, de modo interdisciplinario, sistemático e creativo, utilizando conceptos, ideas e procedementos provenientes de distintos campos do saber, e orientándoos e articulándoos criticamente desde unha perspectiva filosófica.	establecer unha tese e argumentala		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
<p>CA1.3 - Demostrar un coñecemento práctico dos procedementos elementais da investigación filosófica e desenvolver unha actitude indagadora, autónoma e activa no ámbito da reflexión filosófica, a través de tarefas como a identificación de fontes fiables, a procura eficiente e segura de información, e a correcta organización, deseño, análise, interpretación, avaliación, produción e comunicación desta, tanto dixitalmente como a través de medios máis tradicionais en forma de produtos orixinais, tales como traballos de investigación, disertacións, comentarios de texto ou outros discursos argumentativos, orais e escritos, sobre cuestións e problemas filosóficos, demostrando un uso correcto de normas e pautas lóxicas, retóricas e argumentativas.</p>	<p>Identificación do problema, identificar ideas do texto, identificar e explicar conceptos fundamentais establecer unha tese e argumentala</p>		
<p>CA1.4 - Promover o contraste e intercambio de ideas e a práctica dunha cidadanía activa e democrática a través da participación en actividades grupais, en especial o exercicio do diálogo racional, respectuoso, aberto e construtivo, sobre cuestións e problemas filosoficamente relevantes, diálogo no que detectar e evitar modos dogmáticos, falaces e nesgados de soste opinións e hipóteses, recoñecendo a importancia da cooperación, o compromiso coa busca da verdade, o respecto á pluralidade e o rexeitamento de toda actitude discriminatoria ou arbitraria, aplicando os devanditos principios á práctica argumentativa e ao diálogo cos demais.</p>	<p>competencia dialogal, escoita activa, elaboración de ideas propias</p>		
<p>CA1.7 - Analizar problemas éticos e políticos fundamentais e de actualidade mediante a exposición crítica e dialéctica de distintas posicións filosoficamente pertinentes na súa interpretación e resolución, desenvolvendo así o xuízo propio e a autonomía moral, mediante a análise filosófica dos devanditos problemas, considerando as distintas posicións en disputa, e elaborando, argumentando, expoñendo e sometendo ao diálogo cos demais as propias teses respecto diso.</p>	<p>establecer unha tese e argumentala</p>		
<p>CA2.1 - Recoñecer a radicalidade e transcendencia dos problemas filosóficos mediante o seu recoñecemento, análise e reformulación en textos e outros medios de expresión, tanto filosóficos como literarios, históricos, científicos, artísticos ou relativos a calquera outro ámbito cultural.</p>	<p>Identificación do problema, identificar ideas do texto, identificar e explicar conceptos fundamentais</p>		
<p>CA2.2 - Afrontar cuestións e problemas complexos, de carácter fundamental e de actualidade, de modo interdisciplinario, sistemático e creativo, utilizando conceptos, ideas e procedementos provenientes de distintos campos do saber, e orientándoos e articulándoos criticamente desde unha perspectiva filosófica.</p>	<p>establecer unha tese e argumentala</p>		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
<p>CA2.3 - Demostrar un coñecemento práctico dos procedementos elementais da investigación filosófica e desenvolver unha actitude indagadora, autónoma e activa no ámbito da reflexión filosófica, a través de tarefas como a identificación de fontes fiables, a procura eficiente e segura de información, e a correcta organización, deseño, análise, interpretación, avaliación, produción e comunicación desta, tanto dixitalmente como a través de medios máis tradicionais en forma de produtos orixinais, tales como traballos de investigación, disertacións, comentarios de texto ou outros discursos argumentativos, orais e escritos sobre cuestións e problemas filosóficos, demostrando un uso correcto de normas e pautas lóxicas, retóricas e argumentativas.</p>	<p>Identificación do problema, identificar ideas do texto, identificar e explicar conceptos fundamentaise establecer unha tese e argumentala</p>		
<p>CA2.4 - Promover o contraste e intercambio de ideas e a práctica dunha cidadanía activa e democrática a través da participación en actividades grupais, en especial o exercicio do diálogo racional, respectuoso, aberto e construtivo, sobre cuestións e problemas filosoficamente relevantes, diálogo no que detectar e evitar modos dogmáticos, falaces e nesgados de soste opinións e hipóteses, recoñecendo a importancia da cooperación, o compromiso coa busca da verdade, o respecto á pluralidade e o rexeitamento de toda actitude discriminatoria ou arbitraria, aplicando os devanditos principios á práctica argumentativa e ao diálogo cos demais.</p>	<p>competencia dialogal, escoita activa, elaboración de ideas propias</p>		
<p>CA2.7 - Comprender e apreciar a importancia da solidez e validez das formas argumentativas, a partir da súa análise tanto formal como informal, e identificar as falacias e os nesgos que se poden encontrar en textos ou documentos pertencentes a ámbitos culturais diversos, como usos argumentativos ilexítimos, explicando a natureza ou mecanismo das devanditas falacias e nesgos.</p>	<p>Análise da argumentación, identificación de falacias</p>		
<p>CA3.1 - Recoñecer a radicalidade e transcendencia dos problemas filosóficos mediante o seu recoñecemento, análise e reformulación en textos e outros medios de expresión, tanto filosóficos como literarios, históricos, científicos, artísticos ou relativos a calquera outro ámbito cultural.</p>	<p>Identificación do problema, identificar ideas do texto, identificar e explicar conceptos fundamentais</p>		
<p>CA3.2 - Afrontar cuestións e problemas complexos, de carácter fundamental e de actualidade, de modo interdisciplinario, sistemático e creativo, utilizando conceptos, ideas e procedementos provenientes de distintos campos do saber, e orientándoos e articulándoos criticamente desde unha perspectiva filosófica.</p>	<p>establecer unha tese e argumentala</p>		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
<p>CA3.3 - Demostrar un coñecemento práctico dos procedementos elementais da investigación filosófica e desenvolver unha actitude indagadora, autónoma e activa no ámbito da reflexión filosófica, a través de tarefas como a identificación de fontes fiables, a procura eficiente e segura de información, e a correcta organización, deseño, análise, interpretación, avaliación, produción e comunicación desta, tanto dixitalmente como a través de medios máis tradicionais en forma de produtos orixinais, tales como traballos de investigación, disertacións, comentarios de texto ou outros discursos argumentativos, orais e escritos, sobre cuestións e problemas filosóficos, demostrando un uso correcto de normas e pautas lóxicas, retóricas e argumentativas.</p>	<p>Identificación do problema, identificar ideas do texto, identificar e explicar conceptos fundamentaise establecer unha tese e argumentala</p>		
<p>CA3.4 - Promover o contraste e intercambio de ideas e a práctica dunha cidadanía activa e democrática a través da participación en actividades grupais, en especial o exercicio do diálogo racional, respectuoso, aberto e construtivo sobre cuestións e problemas filosoficamente relevantes, diálogo no que detectar e evitar modos dogmáticos, falaces e nesgados de soste opinións e hipóteses, recoñecendo a importancia da cooperación, o compromiso coa busca da verdade, o respecto á pluralidade e o rexeitamento de toda actitude discriminatoria ou arbitraria, aplicando os devanditos principios á práctica argumentativa e ao diálogo cos demais.</p>	<p>competencia dialogal, escoita activa, elaboración de ideas propias</p>		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O traballo filosófico. - Uso e análise crítico de fontes. - O traballo con textos filosóficos: comprensión e interpretación. - O traballo con materiais non filosóficos: a identificación de problemas filosóficos. - A argumentación sólida como base do pensamento e o diálogo filosóficos. - A investigación e a disertación filosóficas. - A dimensión social e política do coñecemento. - Coñecemento e interese. - Saber e poder. - A tecnociencia contemporánea. - O feito ético e a razón práctica. - Separación entre ética, moral e dereito: racionalidade ética, conciencia moral e lexitimidade política.

Contidos

- A liberdade como condición para o diálogo ético e o xuízo moral.
- Metaética e ética normativa.
- Cognitivismo ético fronte ao emotivismo e o intuicionismo.
- Formalismo ético fronte a materialismo ético.
- Universalismo e relativismos éticos.
- Ética do coidado: necesidade de igualdade efectiva de dereitos entre mulleres e homes.
- Éticas aplicadas.
- A valoración das accións á marxe da moral: alén do ben e do mal.
- Problemas éticos actuais.
- A guerra, o terrorismo e outras formas de violencia.
- As desigualdades e a pobreza.
- A discriminación e o respecto polas minorías.
- Problemas ecosociais e medioambientais.
- Os dereitos humanos e a posibilidade dunha ética universal de mínimos: entre a ética e o dereito.
- Orixe, lexitimidade e vixencia.
- Xeracións dos dereitos humanos.
- Os dereitos da infancia.
- Dereitos dos animais.
- O ser humano como animal político.
- Os fundamentos da organización social e do poder político: naturalismo, iusnaturalismo e contractualismo.
- Definición do político: legalidade e lexitimidade.
- Os principios políticos fundamentais: igualdade e liberdade; individuo e Estado; traballo, propiedade e distribución da riqueza.
- O debate político contemporáneo: liberalismo, utilitarismo e comunitarismo.
- Cidadanía e Estado de benestar.
- Xustiza e democracia.
- A xustiza como problema filosófico.
- A reflexión filosófica sobre a democracia.
- Ideais, utopías e distopías.
- Os movementos sociais e políticos.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O feminismo e a perspectiva de xénero. - Definición, ámbitos e problemas da estética: arte, beleza e gusto. - Teorías sobre a beleza e a arte. - Teorías clásicas e modernas sobre a beleza e a arte. - Teorías e problemas estéticos contemporáneos. - A relación do estético con outros ámbitos da cultura: a reflexión sobre a imaxe e a cultura audiovisual. - A estética e as súas implicacións filosóficas coa ética e a política. - Ética e estética. - O papel político da arte.

UD	Título da UD	Duración
9	feminismo	10

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.6 - Adquirir e demostrar un coñecemento significativo das ideas e teorías filosóficas sobre o ser humano, o fundamento, valor e sentido da súa existencia e a súa realidade, dalgunhas das máis importantes pensadoras e pensadores da historia, mediante a aplicación e a análise crítica daquelas no contexto da práctica individual ou colectiva da indagación filosófica.	simone de beauvoir e a produción social da condición de muller, feminismo e postfeminismo, teoría queer	PE	50
CA1.7 - Analizar problemas éticos e políticos fundamentais e de actualidade mediante a exposición crítica e dialéctica de distintas posicións filosoficamente pertinentes na súa interpretación e resolución, desenvolvendo así o xuízo propio e a autonomía moral, mediante a análise filosófica dos devanditos problemas, considerando as distintas posicións en disputa, e elaborando, argumentando, expoñendo e sometendo ao diálogo cos demais as propias teses respecto diso.	homofobia, machismo, xenofobia, racismo		
CA3.5 - Adquirir e demostrar un coñecemento significativo das ideas e teorías filosóficas sobre o ser humano, o fundamento, valor e sentido da súa existencia e a súa realidade, dalgunhas das máis importantes pensadoras e pensadores da historia, mediante a aplicación e a análise crítica daquelas no contexto da práctica individual ou colectiva da indagación filosófica.	simone de beauvoir e a produción social da condición de muller, feminismo e postfeminismo, teoría queer		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.6 - Analizar problemas éticos e políticos fundamentais e de actualidade mediante a exposición crítica e dialéctica de distintas posicións filosoficamente pertinentes na súa interpretación e resolución, desenvolvendo así o xuízo propio e a autonomía moral, mediante a análise filosófica dos devanditos problemas, considerando as distintas posicións en disputa e elaborando, argumentando, expoñendo e sometendo ao diálogo cos demais as propias teses respecto diso.	homofobia, machismo, xenofobia, racismo		
CA1.1 - Recoñecer a radicalidade e transcendencia dos problemas filosóficos mediante o seu recoñecemento, análise e reformulación en textos e outros medios de expresión, tanto filosóficos como literarios, históricos, científicos, artísticos ou relativos a calquera outro ámbito cultural.	Identificación do problema, identificar ideas do texto, identificar e explicar conceptos fundamentais		
CA1.2 - Afrontar cuestións e problemas complexos, de carácter fundamental e de actualidade, de modo interdisciplinario, sistemático e creativo, utilizando conceptos, ideas e procedementos provenientes de distintos campos do saber, e orientándoos e articulándoos criticamente desde unha perspectiva filosófica.	establecer unha tese e argumentala		
CA1.3 - Demostrar un coñecemento práctico dos procedementos elementais da investigación filosófica e desenvolver unha actitude indagadora, autónoma e activa no ámbito da reflexión filosófica, a través de tarefas como a identificación de fontes fiables, a procura eficiente e segura de información, e a correcta organización, deseño, análise, interpretación, avaliación, produción e comunicación desta, tanto dixitalmente como a través de medios máis tradicionais en forma de produtos orixinais, tales como traballos de investigación, disertacións, comentarios de texto ou outros discursos argumentativos, orais e escritos, sobre cuestións e problemas filosóficos, demostrando un uso correcto de normas e pautas lóxicas, retóricas e argumentativas.	Identificación do problema, identificar ideas do texto, identificar e explicar conceptos fundamentaise establecer unha tese e argumentala	TI	50
CA1.4 - Promover o contraste e intercambio de ideas e a práctica dunha cidadanía activa e democrática a través da participación en actividades grupais, en especial o exercicio do diálogo racional, respectuoso, aberto e construtivo, sobre cuestións e problemas filosoficamente relevantes, diálogo no que detectar e evitar modos dogmáticos, falaces e nesgados de soste opinións e hipóteses, recoñecendo a importancia da cooperación, o compromiso coa busca da verdade, o respecto á pluralidade e o rexeitamento de toda actitude discriminatoria ou arbitraria, aplicando os devanditos principios á práctica argumentativa e ao diálogo cos demais.	competencia dialogal, escoita activa, elaboración de ideas propias		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Recoñecer a radicalidade e transcendencia dos problemas filosóficos mediante o seu recoñecemento, análise e reformulación en textos e outros medios de expresión, tanto filosóficos como literarios, históricos, científicos, artísticos ou relativos a calquera outro ámbito cultural.	Identificación do problema, identificar ideas do texto, identificar e explicar conceptos fundamentais		
CA2.2 - Afrontar cuestións e problemas complexos, de carácter fundamental e de actualidade, de modo interdisciplinario, sistemático e creativo, utilizando conceptos, ideas e procedementos provenientes de distintos campos do saber, e orientándoos e articulándoos criticamente desde unha perspectiva filosófica.	establecer unha tese e argumentala		
CA2.3 - Demostrar un coñecemento práctico dos procedementos elementais da investigación filosófica e desenvolver unha actitude indagadora, autónoma e activa no ámbito da reflexión filosófica, a través de tarefas como a identificación de fontes fiables, a procura eficiente e segura de información, e a correcta organización, deseño, análise, interpretación, avaliación, produción e comunicación desta, tanto dixitalmente como a través de medios máis tradicionais en forma de produtos orixinais, tales como traballos de investigación, disertacións, comentarios de texto ou outros discursos argumentativos, orais e escritos sobre cuestións e problemas filosóficos, demostrando un uso correcto de normas e pautas lóxicas, retóricas e argumentativas.	Identificación do problema, identificar ideas do texto, identificar e explicar conceptos fundamentaise establecer unha tese e argumentala		
CA2.4 - Promover o contraste e intercambio de ideas e a práctica dunha cidadanía activa e democrática a través da participación en actividades grupais, en especial o exercicio do diálogo racional, respectuoso, aberto e construtivo, sobre cuestións e problemas filosoficamente relevantes, diálogo no que detectar e evitar modos dogmáticos, falaces e nesgados de soste opinións e hipóteses, recoñecendo a importancia da cooperación, o compromiso coa busca da verdade, o respecto á pluralidade e o rexeitamento de toda actitude discriminatoria ou arbitraria, aplicando os devanditos principios á práctica argumentativa e ao diálogo cos demais.	competencia dialogal, escoita activa, elaboración de ideas propias		
CA2.7 - Comprender e apreciar a importancia da solidez e validez das formas argumentativas, a partir da súa análise tanto formal como informal, e identificar as falacias e os nesgos que se poden encontrar en textos ou documentos pertencentes a ámbitos culturais diversos, como usos argumentativos ilexítimos, explicando a natureza ou mecanismo das devanditas falacias e nesgos.	Análise da argumentación, identificación de falacias		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.1 - Recoñecer a radicalidade e transcendencia dos problemas filosóficos mediante o seu recoñecemento, análise e reformulación en textos e outros medios de expresión, tanto filosóficos como literarios, históricos, científicos, artísticos ou relativos a calquera outro ámbito cultural.	Identificación do problema, identificar ideas do texto, identificar e explicar conceptos fundamentais		
CA3.2 - Afrontar cuestións e problemas complexos, de carácter fundamental e de actualidade, de modo interdisciplinario, sistemático e creativo, utilizando conceptos, ideas e procedementos provenientes de distintos campos do saber, e orientándoos e articulándoos criticamente desde unha perspectiva filosófica.	establecer unha tese e argumentala		
CA3.3 - Demostrar un coñecemento práctico dos procedementos elementais da investigación filosófica e desenvolver unha actitude indagadora, autónoma e activa no ámbito da reflexión filosófica, a través de tarefas como a identificación de fontes fiables, a procura eficiente e segura de información, e a correcta organización, deseño, análise, interpretación, avaliación, produción e comunicación desta, tanto dixitalmente como a través de medios máis tradicionais en forma de produtos orixinais, tales como traballos de investigación, disertacións, comentarios de texto ou outros discursos argumentativos, orais e escritos, sobre cuestións e problemas filosóficos, demostrando un uso correcto de normas e pautas lóxicas, retóricas e argumentativas.	Identificación do problema, identificar ideas do texto, identificar e explicar conceptos fundamentaise establecer unha tese e argumentala		
CA3.4 - Promover o contraste e intercambio de ideas e a práctica dunha cidadanía activa e democrática a través da participación en actividades grupais, en especial o exercicio do diálogo racional, respectuoso, aberto e construtivo sobre cuestións e problemas filosoficamente relevantes, diálogo no que detectar e evitar modos dogmáticos, falaces e nesgados de soste opinións e hipóteses, recoñecendo a importancia da cooperación, o compromiso coa busca da verdade, o respecto á pluralidade e o rexeitamento de toda actitude discriminatoria ou arbitraria, aplicando os devanditos principios á práctica argumentativa e ao diálogo cos demais.	competencia dialogal, escoita activa, elaboración de ideas propias		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O traballo filosófico. - Uso e análise crítico de fontes. - O traballo con textos filosóficos: comprensión e interpretación. - O traballo con materiais non filosóficos: a identificación de problemas filosóficos.

Contidos

- A argumentación sólida como base do pensamento e o diálogo filosóficos.
- A investigación e a disertación filosóficas.
- O ser humano como suxeito da experiencia filosófica e como obxecto principal da reflexión filosófica.
- A filosofía e a existencia humana.
- A dimensión social e política do coñecemento.
- O papel da muller na ciencia e nos outros saberes.
- O feito ético e a razón práctica.
- Separación entre ética, moral e dereito: racionalidade ética, conciencia moral e lexitimidade política.
- A liberdade como condición para o diálogo ético e o xuízo moral.
- Metaética e ética normativa.
- Cognitivismo ético fronte ao emotivismo e o intuicionismo.
- Formalismo ético fronte a materialismo ético.
- Universalismo e relativismos éticos.
- Ética do coidado: necesidade de igualdade efectiva de dereitos entre mulleres e homes.
- Éticas aplicadas.
- A valoración das accións á marxe da moral: alén do ben e do mal.
- Problemas éticos actuais.
- A guerra, o terrorismo e outras formas de violencia.
- As desigualdades e a pobreza.
- A discriminación e o respecto polas minorías.
- Problemas ecosociais e medioambientais.
- Os dereitos humanos e a posibilidade dunha ética universal de mínimos: entre a ética e o dereito.
- Orixe, lexitimidade e vixencia.
- Xeracións dos dereitos humanos.
- Os dereitos da infancia.
- Dereitos dos animais.
- O ser humano como animal político.
- Os fundamentos da organización social e do poder político: naturalismo, iusnaturalismo e contractualismo.
- Definición do político: legalidade e lexitimidade.
- Os principios políticos fundamentais: igualdade e liberdade; individuo e Estado; traballo, propiedade e distribución

Contidos

- da riqueza.
- O debate político contemporáneo: liberalismo, utilitarismo e comunitarismo.
- Cidadanía e Estado de benestar.
- Xustiza e democracia.
- A xustiza como problema filosófico.
- A reflexión filosófica sobre a democracia.
- Ideais, utopías e distopías.
- Os movementos sociais e políticos.
- O feminismo e a perspectiva de xénero.
- Definición, ámbitos e problemas da estética: arte, beleza e gusto.
- Teorías sobre a beleza e a arte.
- Teorías clásicas e modernas sobre a beleza e a arte.
- Teorías e problemas estéticos contemporáneos.
- A relación do estético con outros ámbitos da cultura: a reflexión sobre a imaxe e a cultura audiovisual.
- A estética e as súas implicacións filosóficas coa ética e a política.
- Ética e estética.
- O papel político da arte.

UD	Título da UD	Duración
10	estética	10

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
		PE	50

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
<p>CA3.7 - Desenvolver a sensibilidade e a comprensión crítica da arte e outras manifestacións e actividades con valor estético mediante o exercicio do pensamento filosófico sobre a beleza e a creación artística, contribuíndo así á educación dos sentimentos e ao desenvolvemento dunha actitude reflexiva con respecto á linguaxe e sentido das imaxes, e xerando un adecuado equilibrio entre o aspecto racional e emotivo na consideración destes problemas filosóficos do ámbito da estética, a través da reflexión expresa arredor da arte, e doutras actividades ou experiencias con valor estético, e a análise do papel das imaxes e a linguaxe audiovisual na cultura contemporánea.</p>	<p>nocións de estética, arte, beleza, teorías estéticas, o xuízo estético, a estetización da política</p>		
<p>CA1.1 - Recoñecer a radicalidade e transcendencia dos problemas filosóficos mediante o seu recoñecemento, análise e reformulación en textos e outros medios de expresión, tanto filosóficos como literarios, históricos, científicos, artísticos ou relativos a calquera outro ámbito cultural.</p>	<p>Identificación do problema, identificar ideas do texto, identificar e explicar conceptos fundamentais</p>		
<p>CA1.2 - Afrontar cuestións e problemas complexos, de carácter fundamental e de actualidade, de modo interdisciplinario, sistemático e creativo, utilizando conceptos, ideas e procedementos provenientes de distintos campos do saber, e orientándoos e articulándoos criticamente desde unha perspectiva filosófica.</p>	<p>establecer unha tese e argumentala</p>		
<p>CA1.3 - Demostrar un coñecemento práctico dos procedementos elementais da investigación filosófica e desenvolver unha actitude indagadora, autónoma e activa no ámbito da reflexión filosófica, a través de tarefas como a identificación de fontes fiables, a procura eficiente e segura de información, e a correcta organización, deseño, análise, interpretación, avaliación, produción e comunicación desta, tanto dixitalmente como a través de medios máis tradicionais en forma de produtos orixinais, tales como traballos de investigación, disertacións, comentarios de texto ou outros discursos argumentativos, orais e escritos, sobre cuestións e problemas filosóficos, demostrando un uso correcto de normas e pautas lóxicas, retóricas e argumentativas.</p>	<p>Identificación do problema, identificar ideas do texto, identificar e explicar conceptos fundamentais e establecer unha tese e argumentala</p>	<p>TI</p>	<p>50</p>

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
<p>CA1.4 - Promover o contraste e intercambio de ideas e a práctica dunha cidadanía activa e democrática a través da participación en actividades grupais, en especial o exercicio do diálogo racional, respectuoso, aberto e construtivo, sobre cuestións e problemas filosoficamente relevantes, diálogo no que detectar e evitar modos dogmáticos, falaces e nesgados de soste opinións e hipóteses, recoñecendo a importancia da cooperación, o compromiso coa busca da verdade, o respecto á pluralidade e o rexeitamento de toda actitude discriminatoria ou arbitraria, aplicando os devanditos principios á práctica argumentativa e ao diálogo cos demais.</p>	<p>competencia dialogal, escoita activa, elaboración de ideas propias</p>		
<p>CA3.1 - Recoñecer a radicalidade e transcendencia dos problemas filosóficos mediante o seu recoñecemento, análise e reformulación en textos e outros medios de expresión, tanto filosóficos como literarios, históricos, científicos, artísticos ou relativos a calquera outro ámbito cultural.</p>	<p>Identificación do problema, identificar ideas do texto, identificar e explicar conceptos fundamentais</p>		
<p>CA3.2 - Afrontar cuestións e problemas complexos, de carácter fundamental e de actualidade, de modo interdisciplinario, sistemático e creativo, utilizando conceptos, ideas e procedementos provenientes de distintos campos do saber, e orientándoos e articulándoos criticamente desde unha perspectiva filosófica.</p>	<p>establecer unha tese e argumentala</p>		
<p>CA3.3 - Demostrar un coñecemento práctico dos procedementos elementais da investigación filosófica e desenvolver unha actitude indagadora, autónoma e activa no ámbito da reflexión filosófica, a través de tarefas como a identificación de fontes fiables, a procura eficiente e segura de información, e a correcta organización, deseño, análise, interpretación, avaliación, produción e comunicación desta, tanto dixitalmente como a través de medios máis tradicionais en forma de produtos orixinais, tales como traballos de investigación, disertacións, comentarios de texto ou outros discursos argumentativos, orais e escritos, sobre cuestións e problemas filosóficos, demostrando un uso correcto de normas e pautas lóxicas, retóricas e argumentativas.</p>	<p>Identificación do problema, identificar ideas do texto, identificar e explicar conceptos fundamentais e establecer unha tese e argumentala</p>		
<p>CA3.4 - Promover o contraste e intercambio de ideas e a práctica dunha cidadanía activa e democrática a través da participación en actividades grupais, en especial o exercicio do diálogo racional, respectuoso, aberto e construtivo sobre cuestións e problemas filosoficamente relevantes, diálogo no que detectar e evitar modos dogmáticos, falaces e nesgados de soste opinións e hipóteses, recoñecendo a importancia da cooperación, o compromiso coa busca da verdade, o respecto á pluralidade e o rexeitamento de toda actitude discriminatoria ou arbitraria, aplicando os devanditos principios á práctica argumentativa e ao diálogo cos demais.</p>	<p>competencia dialogal, escoita activa, elaboración de ideas propias</p>		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none">- As ausencias de colectivos e as posibles discriminacións que cuestionan a tradición.- Filosofía e condición social: a discriminación social.- Filosofía e xénero: a discriminación da muller na historia da filosofía.- Filosofía e eurocentrismo: a discriminación étnico-cultural.- O traballo filosófico.- Uso e análise crítico de fontes.- O traballo con textos filosóficos: comprensión e interpretación.- O traballo con materiais non filosóficos: a identificación de problemas filosóficos.- A argumentación sólida como base do pensamento e o diálogo filosóficos.- A investigación e a disertación filosóficas.- O feito ético e a razón práctica.- Separación entre ética, moral e dereito: racionalidade ética, conciencia moral e lexitimidade política.- A liberdade como condición para o diálogo ético e o xuízo moral.- Metaética e ética normativa.- Cognitivismo ético fronte ao emotivismo e o intuicionismo.- Formalismo ético fronte a materialismo ético.- Universalismo e relativismos éticos.- Ética do coidado: necesidade de igualdade efectiva de dereitos entre mulleres e homes.- Éticas aplicadas.- A valoración das accións á marxe da moral: alén do ben e do mal.- Problemas éticos actuais.- A guerra, o terrorismo e outras formas de violencia.- As desigualdades e a pobreza.- A discriminación e o respecto polas minorías.- Problemas ecosociais e medioambientais.- Os dereitos humanos e a posibilidade dunha ética universal de mínimos: entre a ética e o dereito.- Orixe, lexitimidade e vixencia.- Xeracións dos dereitos humanos.

Contidos

- Os dereitos da infancia.
- Dereitos dos animais.
- O ser humano como animal político.
- Os fundamentos da organización social e do poder político: naturalismo, iusnaturalismo e contractualismo.
- Definición do político: legalidade e lexitimidade.
- Os principios políticos fundamentais: igualdade e liberdade; individuo e Estado; traballo, propiedade e distribución da riqueza.
- O debate político contemporáneo: liberalismo, utilitarismo e comunitarismo.
- Cidadanía e Estado de benestar.
- Xustiza e democracia.
- A xustiza como problema filosófico.
- A reflexión filosófica sobre a democracia.
- Ideais, utopías e distopías.
- Os movementos sociais e políticos.
- O feminismo e a perspectiva de xénero.
- Definición, ámbitos e problemas da estética: arte, beleza e gusto.
- Teorías sobre a beleza e a arte.
- Teorías clásicas e modernas sobre a beleza e a arte.
- Teorías e problemas estéticos contemporáneos.
- A relación do estético con outros ámbitos da cultura: a reflexión sobre a imaxe e a cultura audiovisual.
- A estética e as súas implicacións filosóficas coa ética e a política.
- Ética e estética.
- O papel político da arte.

4.1. Concrecións metodolóxicas

A cultura filosófica asociada aos contidos das materias require de explicacións profesorais, a clásica lección; porén, na medida en que a determinación da praxe docente polo currículo o permita, os conceptos, ideas, teorías e procedementos filosóficos esixen, para unha real asimilación dos mesmos, de experiencias prácticas: lectura, diálogo, comentario de texto, reflexión persoal do alumnado que incorpore eses conceptos ou os defronte con ideas e teorías filosóficas.

Neste sentido, as materias adscritas ao departamento de Filosofía han de concibirse como o lugar e a ocasión para que, a partir das motivacións e circunstancias particulares de cada grupo e cada alumno, detecten, expresen e analicen (a través da experiencia e a participación) non só unha comprensión ampla e precisa das aportacións da Filosofía, senón tamén da implicación de todos estes aspectos coa realidade multicultural e globalizada en que vivimos. Sería un obxectivo prioritario que o alumnado rematase o curso cunha visión persoal e ética da existencia da

especie humana, da súa sociedade e da súa propia vida cotiá.

Os alumnos e as alumnas deberán desenvolver un pensamento e unha actitude críticos que se sustenten en competencias clave tanto para comprender o mundo como para tomar unha actitude de compromiso social e cívico. Por iso farase fincapé na necesidade de analizar, formular e dar solucións a problemas presentados polos textos tamén cun fondo ético.

Adoptaranse, xunto coa tradicional lección explicativa, métodos activos, indutivos e mixtos; é dicir, métodos eminentemente participativos onde se alterna o traballo individual co traballo en grupo.

A finalidade propedéutica e orientadora da Filosofía esixe o traballo con metodoloxías específicas e que estas comporten un importante grao de rigor científico e de desenvolvemento de capacidades intelectuais de certo nivel (analíticas, explicativas e interpretativas). Isto lograrase de acordo cos criterios metodolóxicos seguintes:

¿ Adaptación ás características do alumnado, ofrecendo actividades diversificadas de acordo coas capacidades intelectuais propias da etapa.

¿ Autonomía: facilitar a capacidade do alumnado para aprender por si mesmo.

¿ Actividade: fomentar a participación do alumnado na dinámica xeral da aula, combinando estratexias que propicien a individualización con outras que fomenten a socialización.

¿ Motivación: procurar espertar o interese do alumnado pola aprendizaxe que se lle propón.

¿ Integración e interdisciplinariedade: presentar os contidos cunha estrutura clara, mostrando as relacións entre os contidos de Filosofía e os doutras disciplinas doutras áreas.

¿ Rigor e desenvolvemento de capacidades intelectuais de certo nivel (analíticas, explicativas e interpretativas).

¿ Variedade na metodoloxía, dado que o alumnado aprende a partir de fórmulas moi diversas.

Máis concretamente, estes criterios metodolóxicos deben ter en conta os criterios de avaliación seguintes:

¿ Ler comprensivamente e analizar, de forma crítica, textos significativos e breves.

¿ Argumentar e razoar os propios puntos de vista sobre as temáticas mostradas nos textos de forma oral e escrita, con claridade e coherencia.

¿ Seleccionar e sistematizar información obtida de diversas fontes.

¿ Analizar e argumentar sobre temas propostos.

A forma de conseguir estes obxectivos queda, en cada caso, a xuízo do profesorado, consonte co propio carácter, a concepción do ensino e as características do seu alumnado.

Algunhas consideracións máis. Débese procurar que os alumnos e alumnas:

a) engarcen a filosofía coas súas inquedanzas persoais e co seu entorno social;

b) amplíen o mundo no que viven de modo que se integren nel non so as realidade escotiás senón tamén nos problemas e na historia do conxunto da sociedade na que viven;

c) se poñan en situación de considerar como cousa propia a cultura filosófica herdada e as cuestións ás que se abren no presente;

d) escriban algo polo menos unha vez á semana; lendo e pondo en común e a debate -despois da exposición do profesor- a redacción de breves pero argumentadas composicións persoais;

e) escoiten con paciencia aos demais, se poñan no lugar do outro e sexan quen de condensar o escoitado;

f) traten de fundar as posturas que menos entenden e menos comparten.

g) perciban a través da lectura de xornais que os problemas da filosofía non son simples temas académicos ou históricos;

h) establezan as debidas relacións cronolóxicas dalgúns feitos relevantes da historia da sociedade, da política, da cultura, da filosofía ou da ciencia;

i) en calquera caso, recorden que a admiración é o paso primeiro obrigatorio para entrar na filosofía, e a través dela, no conxunto da verdadeira vida intelectual, responsable e solidaria

Resulta pois conveniente utilizar estratexias didácticas variadas, que combinen as estratexias expositivas, acompañadas de actividades de aplicación e as estratexias de indagación. Entre outros, na clase traballarase por medio de:

¿ Reflexións persoais do alumnado sobre temas, ideas ou feitos propostos polo profesorado.

¿ Lectura, análise e resume-comentario de textos e de libros recollidos de diversos ámbitos e que reflexionen acerca da realidade natural, social, cultural, ou humana da mente.

¿ Planificación e execución, a partir de diferentes fontes de información (bibliográficas e informáticas) de pequenos traballos de investigación e disertación acerca dos problemas tratados, valorándose a súa presentación en soporte

informático, para a súa exposición e debate.
¿ Visionado e comentario dalgunha película ou documental.

En canto aos materiais e recursos didácticos, cabe apuntar que o material de base, desenvolvido polo profesorado, se proporcionará aos alumnos. Poderán aconsellarse libros de texto, non obrigatorios, que poderán ser empregados como apoio informativo. Poderanse empregar outros medios e fontes de información que o profesorado estime oportunos: dicionarios, historias, textos clásicos, revistas, xornais, páxinas web... O profesorado, se o estima oportuno, poderá pedir ou aconsellar a lectura dalgún libro axustado ao currículo de cada unha das materias e, obviamente, das súas capacidades de lectura comprensiva.

Por iso, ademais das aulas, poderanse utilizar outros espazos de que dispón o centro (biblioteca e aulas de informática, fundamentalmente) para levar a cabo as diferentes tarefas.

Os alumnos terán un caderno de traballo onde irán facendo un rexistro das diferentes actividades de aprendizaxe e ensinanza, e, cando o profesorado así o indique, de apontamentos e información teórica. O caderno de traballo poderá adoptar a forma de Diario Filosófico.

O profesorado do departamento terá activas as súas aulas virtuais, como ferramenta de apoio á docencia.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
apuntes
textos filosóficos
internet
libros de lectura
vídeos, imaxes, material gráfico

a teoría das unidade didácticas, que será obxecto de avaliación ó través de probas escritas e/ou orais se lle proporcionará ao alumnado e estará dispoñible nas respectivas aula virtuais do profesorado

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

En Filosofía de 1º Bacharelato, ao non ser unha materia obrigatoria do currículo da ESO, non podemos recabar información sobre contidos desta asignatura en cursos anteriores. Polo tanto, a partir da presentación e lectura de distintos textos, procuraremos descubrir as súas capacidades de comprensión e expresión lingüística, pedíndolles que resuman o texto, que detecten os conceptos clave, que artellen un esquema ou mapa conceptual ilustrando a orde lóxica do texto e, finalmente, que ofrezan unha valoración persoal sobre o tema e a tese do texto.

Para o caso de que algún alumnado puidera ter cursada a materia de Filosofía en 4º ESO, á parte da información recabada aos compañeiros do departamento, presentárolles unha serie de cuestións (para seren respondidas de modo oral e/ou escrito) e pedirémoslles que lembren asuntos, temáticas, ideas ou actividades que traballaran no curso anterior.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8	UD 9	UD 10
Peso UD/ Tipo Ins.	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
Proba escrita	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50
Táboa de indicadores	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50

Unidade didáctica	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	100
Proba escrita	50
Táboa de indicadores	50

Criterios de cualificación:

Realizarase algún tipo de exposición escrita ou oral para cada avaliación, na cal se abordarán os aspectos traballados nas clases ben a través de preguntas de desenvolvemento ou concreción teórica (preguntas tipo test) ben a través dun comentario de texto ben a través dalgunha exposición persoal onde o alumnado deberá expresar a súa madurez intelectual nos temas traballados.

Para a cualificación desas probas seguirase un criterio global. Terase en conta non so a mera exposición de contidos senón tamén a precisión e o rigor na exposición, a coherencia e o nivel de profundidade acadado, a orixinalidade e a capacidade crítica -expresións de madurez persoal- valorándose ademais o esforzo por aplicar os coñecementos adquiridos.

En calquera caso os criterios de cualificación virán determinados polos seguintes criterios de avaliación xeral:

¿ Comprensión e asimilación de conceptos, ideas e teorías filosóficas.

¿ Capacidade crítica perante textos, discursos e mensaxes.

¿ Manexo de conceptos filosóficos na elaboración de reflexións, comentarios de texto, etc.

¿ Capacidade de análise e argumentación.

¿ Capacidade de diálogo, contraargumentación e debate filosóficos.

¿ Desenvolvemento das capacidades de razoamento, sentimentos e vontade na elaboración da personalidade e na toma de decisións.

¿ Ser quen de separar e distinguir os ámbitos privado e público para o ámbito das decisións e accións humanas.

¿ Procurar a integración e coherencia entre os coñecementos teóricos dos valores e a aplicación e uso dos mesmos nas súas accións cotiás no centro de ensino.

A nota da avaliación non só dependerá da cualificación das probas escritas e/ou orais. Teranse en conta habilidades prácticas a través de:

¿ exposicións dalgún aspecto das distintas unidades usando os recursos TIC;

¿ disertacións ou breves ensaios filosóficos,

¿ comentarios de texto;

¿ lectura, resume e comentario dalgún libro relacionado con algún contido curricular.

Os contidos que implican habilidades prácticas terán un peso do 50% na nota.

En canto ás cualificacións, cabe apuntar que só a partir das 75 décimas se transforma a nota obtida en cada avaliación e no curso no número enteiro seguinte.

A nota final será a media aritmética das notas das tres avaliacións tendo en conta que o cálculo da media do curso

farase coa nota real (coas décimas obtidas polo alumnado) e non a partir dos números enteiros dos boletíns concretados a partir das devanditas notas con decimais.

Criterios de recuperación:

Un alumno que, chegado xuño, teña unha ou dúas avaliacións suspensas cun 3 ou máis, pode aprobar directamente na avaliación ordinaria sempre que a media das tres avaliacións supere os 5 puntos. Porén, un alumno que, chegado xuño, teña algunha avaliación con menos dun 3, deberá recuperar esa avaliación. Non se fará media se nalgunha avaliación o alumno non chega a 3 puntos; en tal caso, deberá recuperar a avaliación e obter máis de 3 puntos na mesma para poder facer media coas outras avaliacións.

Un alumno que, chegada a convocatoria ordinaria de xuño, non acade o aprobado coa media das tres avaliacións, deberá facer a recuperación das avaliacións suspensas. Se aínda así, a materia lle queda suspensa, terá outra opción na convocatoria extraordinaria.

Por último, faise constar que copiar na proba de control escrita ou en calquera dos outros traballos é motivo de retirada de exame e falta disciplinaria (leve). Igualmente cabe indicar que se o profesor ou profesora da materia tivese dúbidas razoables acerca da licitude dos medios empregados por algún alumno ou alumna para obter unha determinada cualificación nun exame poderá esixirlle no prazo dunha semana que se someta a unha defensa oral da materia correspondente ao mesmo.

5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes

Dentro do plan de recuperación dos alumnos con materias pendentes de cursos anteriores, establécese como criterio o seguimento continuado a través de distintos cuestionarios e outras actividades que cumprirán as indicacións arriba expostas.

Cada mes recibiríanse as actividades dos alumnos de 2º de bacharelato coa filosofía de 1º pendente, establecéndose os obxectivos para o seguinte período (mensual), avaliándose o traballo e repartíndose as novas actividades.

Se con esta dinámica non se acadase a consecución dos obxectivos establecidos, habería unha proba escrita a finais do mes de maio (para a convocatoria ordinaria de xuño) ou xuño de 2023, seguindo o calendario establecido desde a CCP.

Os contidos da materia de Filosofía pendente de 1º son os da programación LOMCE recollida na Programación do Departamento para o curso 2021-2022.

6. Medidas de atención á diversidade

O tratamento á diversidade debe incidir en atender no posible as circunstancias persoais do alumnado e ó contexto no que se desenvolve a súa educación, así como en ter en conta os intereses e motivacións do alumnado. Polo tanto, coa finalidade de atender no posible ás peculiaridades persoais do alumnado dentro do seu proceso de aprendizaxe, ó longo do curso adoptaranse medidas tendentes a proporcionar certos reforzos pedagóxicos ós alumnos e alumnas que os necesiten, así como a programar aprendizaxes complementarios para aquel alumnado que, polas súas especiais aptitudes, excedan o nivel medio do curso en canto a coñecementos da materia. Como medidas de reforzo á aprendizaxe, propóñense as seguintes:

¿ Programar actividades, exercicios, lectura e comentario de textos, etc. máis sinxelos para o alumnado con dificultades de aprendizaxe; sobre todo, nos primeiros meses de clase. Desta maneira, intentarase que progresivamente comprendan os principios esenciais para poder introducirse, posteriormente, naqueles temas máis abstractos ou complexos.

¿ Proporcionarlles axuda directa naquelas actividades que se realicen na aula, coa finalidade de ir orientando de maneira personalizada o seu proceso de aprendizaxe.

¿ Incluír dentro do seu plan de traballo actividades sinxelas e adicionais que lles permitan cubrir as lagoas conceptuais que posúan.

¿ Nos traballos en grupo, organizar estes de tal maneira que este alumnado se atope distribuído en diferentes grupos, co fin de poder ser axudados polos compañeiros con mellor rendemento académico na realización das tarefas.

¿ Se existise alumnado de altas capacidades ou cun maior nivel de coñecementos, programaríanse medidas pedagóxicas complementarias:

- a) lecturas dirixidas de libros ou textos de maior dificultade conceptual; e
b) actividades complementarias sobre aqueles temas que máis lles interesasen.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8
ET.1 - a capacidade e a actitude críticas	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.2 - a comprensión lectora	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.3 - a expresión oral e escrita	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.4 - a educación cívica e constitucional							X	X
ET.5 - desenvolvemento da igualdade efectiva entre homes e mulleres		X				X	X	X
ET.6 - igualdade de trato e non discriminación por calquera condición ou circunstancia persoal ou social		X				X	X	
ET.7 - prevención da violencia de xénero ou contra persoas con discapacidade								
ET.8 - aprendizaxe da prevención e resolución pacífica de conflitos en todos os ámbitos da vida persoal, familiar e social, así como dos valores que sustentan a liberdade, a xustiza, a igualdade, o pluralismo político, a paz, a democracia, o respecto aos dereitos humanos e o rexeitamento da violencia	X	X	X	X	X	X	X	X

	UD 9	UD 10
ET.1 - a capacidade e a actitude críticas	X	X
ET.2 - a comprensión lectora	X	X
ET.3 - a expresión oral e escrita	X	X
ET.4 - a educación cívica e constitucional	X	

	UD 9	UD 10
ET.5 - desenvolvemento da igualdade efectiva entre homes e mulleres	X	
ET.6 - igualdade de trato e non discriminación por calquera condición ou circunstancia persoal ou social	X	
ET.7 - prevención da violencia de xénero ou contra persoas con discapacidade	X	
ET.8 - aprendizaxe da prevención e resolución pacífica de conflitos en todos os ámbitos da vida persoal, familiar e social, así como dos valores que sustentan a liberdade, a xustiza, a igualdade, o pluralismo político, a paz, a democracia, o respecto aos dereitos humanos e o rexeitamento da violencia	X	X

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición
Ningunha prestablecida.	ningunha prestablecida

Observacións:

O departamento está aberto a propor algunha actividade que se oferte ó longo do curso por parte do concello ou por outras instancias sempre e cando teña relación cos contidos da materia, pero non propón de partida ningunha actividade complementaria,

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Resultados, diálogo e información

Descrición:

Os resultados nas diferentes probas e en cada periodo de clase serán esenciais como indicadores da adecuación do proceso de ensino-aprendizaxe. A reflexión docente e a autoavaliación do desenvolvemento das programacións didácticas levarase a cabo especialmente ao finalizar cada avaliación.

Igualmente, o diálogo permanente co alumnado, co titor de cada aula e cos pais a través do titor, o intercambio de

información con outros docentes nas xuntas de avaliación serán instrumentos axeitados para revisar, avaliar e, se fose preciso, modificar a programación non só en función dos resultados académicos senón en función do desenvolvemento integral de todos os alumnos da aula..

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

Nas reunións de Departamento periódicas iremos contrastando as medidas indicadas nesta programación e establecendo, se fose preciso, os cambios precisos que na nosa práctica docente se observen como necesarios. Aqueles aspectos que ó longo do curso e da posta en práctica do que aquí se recolle consideremos que é oportuno modificar, recolleranse na memoria de remate deste curso 2022-2023. Igualmente proporanse as melloras que se consideren oportunas para o vindeiro curso 2023-2024.

9. Outros apartados